

คู่มือประกอบ

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๓

จัดทำโดย

ศูนย์ประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน
ของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ในสัตวแพทยสภา

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑

มกราคม ๒๕๕๔

หนังสือคู่มือประกอบเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์

ISBN ๙๗๘-๙๗๔-๔๙๖-๒๔๑-๖

พิมพ์ครั้งที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔ จำนวน ๗๐๐ เล่ม

เจ้าของ/ผู้พิมพ์ ศูนย์ประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน

ของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ในสัตวแพทย์สภา

สงวนลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๓๗

คณะกรรมการจัดทำคู่มือประกอบเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์

ผศ.น.สพ.ดร.พีรศักดิ์ สุทธิโยธิน

ผศ.สพ.ญ.ดร.ประภาพร ตั้งธรรณานิช

สพ.ญ.ดร.ศิรยา ชื่นกำไร

ผศ.สพ.ญ.ตะวัน เอื้อความดี

ผศ.สพ.ญ.ดร.ศิริพร ชุมทรัพย์

ฝ่ายจัดการ

รศ.สพ.ญ.ดร.วรา พานิชเกรียงไกร

นางสาวกฤษณา สกุลดิษฐ์

รูปเล่มและการจัดพิมพ์ : หจก. บัณฑิตการพิมพ์

๘๔/๑ ลาดพร้าว ซอย ๑๘ ถนนลาดพร้าว แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์. ๐ - ๒๕๑๑ - ๐๔๗๘, ๐ - ๒๕๑๑ - ๒๘๑๖ โทรสาร. ๐ - ๒๕๑๓ - ๘๙๗๐

คำนำ

เนื่องด้วยข้อบังคับสัตวแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ผู้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง ที่เข้ารับการศึกษาดังแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ ต้องผ่านการประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ และจากผลการศึกษาของภาคีคณะบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ ซึ่งดำเนินการศึกษาและประชุมระดมสมองในเรื่อง ความสามารถที่บัณฑิตสัตวแพทย์ต้องมีเมื่อจบการศึกษาสัตวแพทยสภาจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพขึ้น เพื่อส่งเสริมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ ตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติ วิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรฐานวิชาชีพเหล่านี้ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อสอบเพื่อประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ของสัตวแพทย์ที่เข้ารับการศึกษาดังแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เพื่อขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์

เพื่อให้มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์มีความสมบูรณ์ สัตวแพทยสภาจึงจัดทำคู่มือประกอบเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ฉบับนี้ขึ้นเพื่ออธิบายรายละเอียดและเป็นส่วนอ้างอิงสำหรับมาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ต่อไป

**คณะกรรมการบริหารศูนย์ประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน
ของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ในสัตวแพทยสภา**

สารบัญ

บทที่ ๑	บทนำ.....	๑
	๑.๑ องค์ประกอบ.....	๔
บทที่ ๒	มาตรฐานวิชาชีพ.....	๕
	๒.๑ ความหมาย.....	๕
	๒.๒ ความเป็นมา.....	๖
บทที่ ๓	ความสามารถทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ และเอกลักษณ์ประจำตัว.....	๑๑
บทที่ ๔	ความรู้ความเข้าใจในวิชาการด้านสัตวแพทย์.....	๒๑
บทที่ ๕	ความสามารถในการปฏิบัติ.....	๔๕
	รายละเอียดค่าน้ำหนัก.....	๖๙
	โครงสร้างการบริหารศูนย์ประเมินฯ.....	๗๓

ภายหลังจากการประกาศพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ทำให้มีผลบังคับใช้ในวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้มีการเปลี่ยนแปลงการประกอบกรบำบัดโรคสัตว์มาเป็นวิชาชีพการสัตวแพทย์ มีองค์ประกอบของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ในรูปแบบของสภาวิชาชีพ คือ **สัตวแพทย์สภา** เพื่อส่งเสริมการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน วิชาชีพการสัตวแพทย์ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นที่ยอมรับของสังคม ประกอบกับการพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของชาติ ความตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค การบริการสุขภาพสัตว์ที่หลากหลาย รวมถึงการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ ทำให้การประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์มีการปรับเปลี่ยนตามกระแสของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

กระแสสังคมและผู้บริโภคซึ่งตั้งความคาดหวังสำหรับการได้รับบริการด้านสุขภาพสัตว์ในระดับที่สูงขึ้นจากผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ที่มีมาตรฐาน ทำให้สัตวแพทย์สภาต้องมีการกำหนดมาตรฐาน มีกระบวนการปรับปรุงมาตรฐานให้ทันสมัยตลอดเวลาที่มีความคล่องตัวในการดำเนินงานทั้งในการควบคุมและส่งเสริมการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ของบุคคลในสายงาน รวมทั้งควบคุมมิให้มีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลซึ่งไม่มีความรู้อันก่อให้เกิดภัยและความเสียหายแก่ประชาชนซึ่งรู้เท่าไม่ถึงการณ์ที่มาใช้บริการด้วย

ในปัจจุบันสัตวแพทย์สภามีเสาหลัก ๔ ต้นที่ดำเนินการควบคุมและส่งเสริมวิชาชีพการสัตวแพทย์คือ ๑.) ศูนย์ประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ ๒.) ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องทางสัตวแพทย์ ๓.) คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ/คณะอนุกรรมการสอบสวน และ ๔.) คณะอนุกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ

ในด้านของการควบคุมมาตรฐานของบัณฑิตสัตวแพทย์นั้น สัตวแพทย์สภาได้กำหนดให้สถาบันที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิตต้องได้รับการรับรองสถาบัน รับรองหลักสูตร และรับรองปริญญา ก่อนที่บัณฑิตจะมีสิทธิในการสอบประเมินความรู้ฯ นิสิตนักศึกษาสัตวแพทย์ที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วต้องผ่านการประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จึงจะมีสิทธิในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ และเมื่อประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์แล้ว ก็จะต้องมีการศึกษาต่อเนื่องและประกอบวิชาชีพอยู่ในกรอบแห่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพการสัตวแพทย์

สำหรับการศึกษาต่อเนื่องนั้น สัตวแพทย์สภาได้จัดตั้งศูนย์การศึกษาต่อเนื่องทางสัตวแพทย์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาการด้านการสัตวแพทย์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ส่วนการประกอบวิชาชีพตามจรรยาบรรณนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ต้องรักษาจรรยาบรรณตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสัตวแพทย์สภาว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๖ และข้อบังคับสัตวแพทย์สภาว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพการสัตวแพทย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของสังคมและตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ สัตวแพทย์สภา จึงเห็นสมควรให้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ขึ้นเพื่อเป็นข้อกำหนด ในการประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพ การสัตวแพทย์ของสัตวแพทย์สภาสำหรับการสมัครเป็นสมาชิกสัตวแพทย์สภา และการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์

สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต ควรกำหนด ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ที่สัตวแพทย์สภากำหนด และศึกษา ข้อมูลจากคู่มือฉบับนี้เป็นแนวทางในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ความชำนาญ ทางวิชาชีพเป็นขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต เป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม กับการประกอบวิชาชีพ

๑.๑ องค์ประกอบ

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ประกอบด้วย ๓ หมวด ๓๙ ข้อ คือ

หมวดที่ ๑ ความสามารถทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ และเอกลักษณ์ประจำตัว มี ๑๒ หัวข้อ ตั้งแต่ข้อ ๑ ถึงข้อ ๑๒

หมวดที่ ๒ ความรู้ความเข้าใจในวิชาการด้านสัตวแพทย์ มี ๑๐ หัวข้อ ตั้งแต่ข้อ ๑๓ ถึงข้อ ๒๒ และ

หมวดที่ ๓ ความสามารถในการปฏิบัติ มี ๑๗ หัวข้อ ตั้งแต่ข้อ ๒๓ จนถึงข้อ ๓๙

๒.๑ ความหมาย

คำว่า “วิชาชีพ” (profession) เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญ เป็นการเฉพาะ ไม่ซ้ำซ้อนกับอาชีพอื่น และมีมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ โดยผู้ประกอบวิชาชีพต้องฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอ ก่อนที่จะประกอบวิชาชีพ ส่วนคำว่า “อาชีพ” หมายความถึง การเลี้ยงชีพ การทำมาหากิน งานที่ทำเป็นประจำเพื่อหาเลี้ยงชีพ¹ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องทำ โดยมุ่งหวังค่าตอบแทนเพื่อการดำรงชีพ

วิชาชีพ ตามความหมายของศาสตราจารย์จิติ ดังศักดิ์ ปรมาจารย์ของผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมาย มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ วิชาชีพต้องมีองค์กรควบคุม และคุ้มครองส่งเสริมวิชาชีพ ต้องมีการศึกษาอบรมในวิชาการ และต้องมีเจตนาธรรมเพื่อบริการประชาชน หากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งก็จะเป็นเพียงอาชีพเท่านั้น²

วิชาชีพซึ่งได้รับยกย่องให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ผู้ประกอบวิชาชีพย่อมต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูงตามมา เพราะมีผลกระทบต่อผู้รับบริการและสาธารณชน จึงต้องมีการควบคุมการประกอบวิชาชีพเป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อผู้รับบริการ

¹ วรรณดา สุจริต. ๒๕๔๘. จรรยาบรรณวิชาชีพ. สัตวแพทยสภาสาร ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ หน้า ๒๘-๓๑.

² เจษฎา อนุจารี. ๒๕๔๘. กระบวนพิจารณาคดีจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์. สัตวแพทยสภาสาร ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ หน้า ๘-๑๗.

และสาธารณชน โดยผู้ประกอบวิชาชีพต้องประกอบวิชาชีพด้วยวิธีการแห่งปัญญา (intellectual method) 'ได้รับการศึกษาอบรมมาอย่างเพียงพอ (long period of training) มีอิสระในการใช้วิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ (professional autonomy) และมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ (professional ethics) รวมทั้งต้องมีสถาบันวิชาชีพ (professional institution) หรือองค์กรวิชาชีพ (professional organization) เป็นแหล่งกลางในการสร้างสรรค์จริยธรรมวิชาชีพ^ก

มาตรฐานวิชาชีพคือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพต้องประพฤติปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการจากวิชาชีพได้ว่า เป็นบริการที่มีคุณภาพ ตอบสังคมได้ว่าการที่มีกฎหมายให้ความสำคัญกับวิชาชีพ และกำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุมนั้น เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ

๒.๒ ความเป็นมา

สัตวแพทยสภาได้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ๒ ชุดคือ๑.) คำสั่ง สัตวแพทยสภา ที่ ๑๗/๒๕๕๑ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เรื่อง แต่งตั้ง

^ก - ๒๕๔๘. มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. สำนักมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

๔. คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ที่ปรึกษา
๕. คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	ที่ปรึกษา
๖. คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	ที่ปรึกษา
๗. ศ.นายสัตวแพทย์ ดร.อรรณพ คุณาวงษ์กฤต	ประธานอนุกรรมการ
๘. ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.ธวัชชัย ศักดิ์ภู่อราม	รองประธานอนุกรรมการ
๙. รศ.นายสัตวแพทย์ ดร.กฤษอังคณาพร	อนุกรรมการ
๑๐. รศ.นายสัตวแพทย์ ดร.สุตสรวร ศิริไวยพวงศ์	อนุกรรมการ
๑๑. ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.เฉลิมพล เล็กเจริญสุข	อนุกรรมการ
๑๒. ผศ.สัตวแพทย์หญิง สุวิชา เกษมสุวรรณ	อนุกรรมการ
๑๓. ผศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.ประภาพร ตั้งธนะธานี	อนุกรรมการ
๑๔. รศ.นายสัตวแพทย์ปรีณัน จิตะสมบัติ	อนุกรรมการ
๑๕. อ.นายสัตวแพทย์ ดร.ณัฐวุฒิ สติตเมธี	อนุกรรมการ
๑๖. ผศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.ศิริพร ชุมทรัพย์	อนุกรรมการ
๑๗. ผศ.สัตวแพทย์หญิงตะวัน เอื้อความดี	อนุกรรมการ
๑๘. อ.นายสัตวแพทย์ ดร.ทนงศักดิ์ มะมม	อนุกรรมการ
๑๙. อ.นายสัตวแพทย์ ดร.เจษฎา รุ่งภูประดิษฐ์	อนุกรรมการ
๒๐. ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.พีรศักดิ์ สุทธิโยธิน	อนุกรรมการและเลขานุการ

คณะอนุกรรมการจัดทำข้อสอบฯ ได้จัดทำมาตรฐานวิชาชีพขึ้นโดยนำข้อมูลจากการประชุมสัมมนาสัตวแพทยศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ ๓ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๑ ซึ่งได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลไว้อย่างละเอียดครบคลุม นำมาปรับใช้

เป็นข้อกำหนดสำหรับการจัดทำข้อสอบเพื่อประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ สำหรับนิสิตนักศึกษาสัตวแพทย์ซึ่งเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป มาตรฐานวิชาชีพนี้ได้ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ และได้เสนอสัตวแพทย์สภาเพื่อให้ความเห็นชอบ

ศูนย์ประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์จึงถือกำเนิดขึ้นโดยการนำเสนอของคณะอนุกรรมการจัดทำข้อสอบฯ และสัตวแพทย์สภาได้ประกาศจัดตั้งศูนย์ประเมินฯ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๒ ตามประกาศสัตวแพทย์สภาที่ ๑๐/๒๕๕๒ มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ประเมินฯ ชุดแรกตามคำสั่งสัตวแพทย์สภาที่ ๒/๒๕๕๓ และ ที่ ๗/๒๕๕๓ ดังนี้

- ๑ ศ.นายสัตวแพทย์ ดร.อรอนพ คุณาวงษ์กฤต ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินฯ
- ๒ รศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.วรรณดา สุจริต รองผู้อำนวยการศูนย์ประเมินฯ
- ๓ ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.ธวัชชัย ศักดิ์ภู่อาราม กรรมการ
- ๔ รศ.นายสัตวแพทย์วิวัฒน์ ชวนะนิกุล กรรมการ
- ๕ ศ.นายสัตวแพทย์ ดร.ณรงค์ศักดิ์ ชัยบุตร กรรมการ
- ๖ รศ.นายสัตวแพทย์ ดร.กฤษ อังคนาพร กรรมการ
- ๗ ผศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.ประภาพร ตั้งธนะธานี กรรมการ
- ๘ ผศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.ศิริพร ชุมทรัพย์ กรรมการ
- ๙ ผศ.สัตวแพทย์หญิงตะวัน เอื้อความดี กรรมการ
- ๑๐ ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.เฉลิมพล เล็กเจริญสุข กรรมการ

๑๑	อ.นายสัตวแพทย์ ดร.ทงศักดิ์ มะมม	กรรมการ
๑๒	สัตวแพทย์หญิง ดร.ศรียา ชื่นกำไร	กรรมการ
๑๓	รศ.นายสัตวแพทย์ ดร.เสรี ดอนแก้วบัว	กรรมการ
๑๔	นายสัตวแพทย์ธราพงษ์ เหมกิตติวัฒน์	กรรมการ
๑๕	ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.พีรศักดิ์ สุทธิโยธิน	กรรมการ

มีผู้จัดการศูนย์ประเมินฯคนแรกคือ รศ.สพ.ญ.ดร.วรา พานิชเกรียงไกร

ต่อมาสัตวแพทย์สภาจึงได้มีประกาศสัตวแพทย์สภาที่ ๘/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ.๒๕๕๓ เพื่อตั้งเป็นกรอบของเกณฑ์มาตรฐาน และ คณะอนุกรรมการจัดทำคู่มือประกอบเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพได้รับมอบหมายให้จัดทำคำอธิบายประกอบเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันและเป็นแนวทางในการออกข้อสอบต่อไป

บทที่ ๓ ความสามารถทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ การสัตวแพทย์และเอกลักษณ์ประจำตัว

ข้อ ๑ พึงประพฤติตนตามข้อบังคับจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
การสัตวแพทย์ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

- ตระหนักรู้ว่า มีข้อบังคับว่าด้วยทางจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
การสัตวแพทย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการสัตวแพทย์
- รู้จักแหล่งสืบค้นรายละเอียดของกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
- เข้าใจบทบาทหน้าที่ของสัตวแพทย์สภา และบทบาทหน้าที่ของตนเอง
ในการประพฤติปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
การสัตวแพทย์ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ
- รู้และสามารถอธิบายได้ถึงความเกี่ยวข้องระหว่างวิชาชีพการสัตวแพทย์
และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย
- ให้ความสำคัญต่อชีวิตสัตว์ เน้นความต้องการและผลประโยชน์
ของตนเอง

ข้อ ๒ ตระหนักถึงความจำเป็นและเหตุผลของการศึกษาต่อเนื่อง
ทั้งการฝึกปฏิบัติ และพัฒนาวิชาชีพ ขณะที่ประกอบวิชาชีพตลอดเวลา

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

๑. ตระหนักถึงความหมายของวิชาชีพ คือ อาชีพที่ต้องมีการฝึกอบรมขั้นสูง
ในโลกศิลปศาสตร์จะต้องมีองค์ความรู้และคุ้มครองส่งเสริมวิชาชีพ
มีการศึกษาอบรมทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และต้องมีเจตนารมณ์
เพื่อบริการประชาชนและสังคม
๒. สามารถแยกแยะความรู้ที่เคยเป็นที่ยอมรับในอดีต แต่ได้มีการพัฒนา
เปลี่ยนแปลงไปแล้วในปัจจุบัน กับความรู้ที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน
และแนวคิดของความรู้ที่กำลังพัฒนาไปในอนาคต
๓. รู้จักสถาบัน หรือแหล่งการศึกษาต่อเนื่อง ที่มีกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง
ทางสัตวแพทย์
๔. มีความใฝ่รู้และรู้แหล่งในการสืบค้นข้อมูลวิชาการ และเทคนิคทาง
สัตวแพทย์
๕. รู้จักแหล่งและวิธีการที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และทักษะ
ในการประกอบวิชาชีพตลอดเวลา

ข้อ ๓ สามารถยอมรับและปรับตัวเข้ากับความไม่แน่นอน และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

๑. ตระหนักว่าความไม่แน่นอนเป็นเรื่องธรรมดา
๒. มีปฏิกิริยาที่เหมาะสมในสถานการณ์ที่ไม่เป็นไปตามคาด หรือไม่ได้คาดคิดมาก่อน
๓. มีทักษะในการปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ข้อ ๔ พัฒนาความสามารถในการตรวจสอบตนเอง และมีความยินดีที่จะให้ผู้อื่นตรวจสอบ

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

๑. รู้และตระหนักถึงขีดจำกัดความสามารถของตนเอง
๒. มีขั้นตอนการประเมินผลการทำงานที่ชัดเจน สามารถวิเคราะห์ค้นหาสาเหตุของข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น รวมถึงวิเคราะห์ตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้อื่นตรวจสอบได้
๓. ยอมรับข้อผิดพลาดของตนเองและพยายามแก้ไข
๔. ยอมรับข้อผิดพลาดของผู้อื่น และให้ความช่วยเหลือแนะนำตามความเหมาะสม

ข้อ ๕ รู้ถึงข้อจำกัดของบุคคลและแสดงถึงความรู้ว่าเมื่อไรที่ต้องขอคำแนะนำ ขอความช่วยเหลือ หรือขอการสนับสนุนทางด้านวิชาชีพ และรู้ว่าหาสิ่งเหล่านี้ได้จากที่ใด

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

๑. สามารถยกตัวอย่างข้อจำกัดของบุคคลในการรักษาหรือปฏิบัติการทางสัตวแพทย์ ประเภทต่างๆ ได้ เช่น การวางยาสลบ หรือการรักษาสัตว์เฉพาะประเภท หรือเฉพาะระบบ
๒. ตระหนักถึงแหล่งที่สามารถส่งต่อสัตว์ป่วย หรือแหล่งที่อาจขอความช่วยเหลือในกรณีต่างๆ ได้
๓. ปรีกษาหาหรือผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ หรือส่งต่อสัตว์ป่วยไปรับการรักษาต่อได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

ข้อ ๖ สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาที่เหมาะสมในการสื่อสารกับบุคคลกลุ่มต่างๆ อันได้แก่เจ้าของสัตว์ บุคคลทั่วไป เพื่อนร่วมวิชาชีพ และหน่วยงานหรือบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยรับฟังอย่างตั้งใจและมีการตอบสนองอย่างเห็นอกเห็นใจ

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

๑. ตระหนักว่าการสื่อสารเป็นองค์ประกอบของวิชาชีพการสัตวแพทย์ ที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน

๒. ตระหนักถึงปัจจัยที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการติดต่อสื่อสาร เช่น ภูมิหลังของคู่สนทนา (การศึกษา ภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ) พฤติกรรม และสภาวะทางอารมณ์
๓. เข้าใจความจำเป็นในการสื่อสารกับเจ้าของสัตว์ เพื่อนร่วมวิชาชีพ และหน่วยงานหรือบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการรักษาสัตว์ หรือการป้องกันโรคให้มีประสิทธิผล
๔. สามารถสื่อสาร ใช้ศัพท์และภาษาพูดที่คู่สนทนาเข้าใจได้ แสดงความเห็นอกเห็นใจ เอื้ออาทร ให้ความมั่นใจ และให้กำลังใจแก่คู่สนทนา
๕. สามารถอธิบายกระบวนการรักษา ผลการตรวจวินิจฉัย ผลการรักษา การพยากรณ์โรค ให้คู่สนทนาเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการแจ้งข่าวร้าย และการปฏิบัติในกรณีสัตว์ป่วยใกล้เสียชีวิต และในกรณีที่สัตว์ป่วยเสียชีวิตแล้ว

ข้อ ๗ จัดทำรายงานสัตว์ป่วยที่มีข้อมูลที่ชัดเจน และเก็บรักษาประวัติสัตว์ป่วยที่สามารถสืบค้นได้ง่ายต่อเพื่อนร่วมงาน และข้อมูลเป็นที่เข้าใจได้ต่อสาธารณชน

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

๑. ตระหนักรู้ว่า การจัดทำรายงานสัตว์ป่วย เวชระเบียนสัตว์ป่วย ใบส่งต่อสัตว์ป่วย และบันทึกทางการสัตวแพทย์เป็นขั้นตอนที่จำเป็นในกระบวนการรักษาสัตว์
๒. ตระหนักรู้ว่า รายงานสัตว์ป่วย เวชระเบียนสัตว์ป่วย ใบส่งต่อสัตว์ป่วย และบันทึกทางการสัตวแพทย์ นี้เป็นข้อมูลที่สามารถเปิดเผยต่อเพื่อนร่วมงาน เจ้าของสัตว์ และสาธารณชน
๓. ให้ความสำคัญของข้อมูลจากรายงานสัตว์ป่วย เวชระเบียนสัตว์ป่วย ใบส่งต่อสัตว์ป่วย และบันทึกทางการสัตวแพทย์ ที่ได้บันทึกมาก่อนว่ามีความสำคัญในการดำเนินการประเมินสภาพสัตว์ และการรักษาต่อในปัจจุบัน
๔. สามารถจัดทำรายงานสัตว์ป่วย เวชระเบียนสัตว์ป่วย ใบส่งต่อสัตว์ป่วย และบันทึกทางการสัตวแพทย์ อย่างถูกต้องและชัดเจนเป็นที่เข้าใจได้

ข้อ ๘ สามารถทำงานเป็นสมาชิกของทีมงาน ที่ประกอบไปด้วยผู้คนจากหลากหลายสาขาวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพในการให้บริการกับผู้รับบริการ

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

๑. รู้จักการทำงานเป็นทีม สามารถแยกแยะบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในทีมงานได้ และแสดงความเกี่ยวข้องกันในการรักษาสัตว์

๒. ทราบถึงข้อจำกัดของการทำงานโดยลำพัง ที่ไม่มีการเชื่อมโยงกับคนอื่นในที่ทำงาน กับเจ้าของสัตว์ หรือบุคคลนอกสาขาอาชีพ
๓. ตระหนักรู้ว่างานสัตวแพทย์เป็นงานบริการ และมีช่วงเวลาการทำงานที่ไม่แน่นอน สอดคล้องกับการเจ็บป่วย หรือสถานการณ์โรค

ข้อ ๙ ในฐานะสัตวแพทย์ ให้พึงระลึกถึงความรับผิดชอบทางด้านจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสัตว์ป่วยแต่ละตัว และการให้ข้อมูลกับเจ้าของสัตว์

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

๑. ตระหนักรู้ว่าสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความรู้สึก (animals are sentient beings)
๒. เข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของสัตวแพทย์ที่จะต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุดแก่เจ้าของสัตว์ในทุกวาระ
๓. มีความสำนึกในคุณธรรม และจริยธรรมของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์

ข้อ ๑๐ ในฐานะสัตวแพทย์ ให้พึงระลึกถึงความคิดและความรู้สึกของสาธารณชนทั้งทางด้านการเงินและอารมณ์ความรู้สึกต่อการประกอบวิชาชีพ และพยายามตอบสนองอย่างเหมาะสม แม้จะอยู่ภายใต้ความกดดันจากเรื่องดังกล่าว

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

๑. ตระหนักถึงหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ดูแลและคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งทางด้านการเงินและความรู้สึกของผู้มารับบริการ
๒. ตระหนักถึงการมีสำนึกและมีสติในการตอบสนองอย่างเหมาะสม และเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้อื่น

ข้อ ๑๑ ยอมรับในความสามารถของวิชาชีพอื่น ที่สามารถนำมาใช้ ในการพัฒนาศาสตร์ทางสัตวแพทย์ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุง ประสิทธิภาพในการดูแลสุขภาพสัตว์ และการสาธารณสุข

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

๑. สามารถประยุกต์ความรู้ เทคโนโลยี และทักษะใหม่ จากสาขาอาชีพอื่น เพื่อนำมาพัฒนาศาสตร์ทางสัตวแพทย์ได้อย่างเหมาะสม
๒. สามารถเชื่อมโยง และยอมรับว่าศาสตร์ทางสัตวแพทย์มีการพัฒนา มาจากสาขาอาชีพอื่นด้วย

ข้อ ๑๒ มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับองค์ประกอบ และการจัดการ เพื่อการประกอบวิชาชีพสัตวแพทย์ในสถานประกอบการ

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

๑. มีความเข้าใจในกระบวนการจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์ รวมถึง การขอใบอนุญาตประเภทต่างๆ

๒. ตระหนักถึงธรรมชาติของสัตว์ประเภทต่างๆ และมีความรู้เรื่องอิสรภาพ ๕ ประการ เพื่อจัดการสถานประกอบการให้สอดคล้องกับหลักสวัสดิภาพสัตว์ที่ดี
๓. มีความรู้ในการจัดการสถานพยาบาลสัตว์ รวมถึงอุปกรณ์ทางสัตวแพทย์ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่ดี
๔. รู้ถึงความรับผิดชอบของตนเองและนายจ้างในด้านการจ้างงาน และกฎหมายด้านสุขภาพและความปลอดภัย รวมถึงความรับผิดชอบของผู้ช่วยงานและสาธารณชน
๕. รู้ถึงที่มาของการคิดคำนวณค่าบริการ และความสำคัญในการดำเนินการตามระบบของสถานประกอบการในการเก็บรักษาประวัติสัตว์ป่วย
๖. มีความสามารถในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร แบ่งปัน เก็บรักษา เปลี่ยนแปลง และวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่
๗. รู้ถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและนโยบายของสถานประกอบการ

บทที่ ๔ ความรู้ความเข้าใจในวิชาการด้านสัตวแพทย์

ข้อ ๑๓ ศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานทางวิชาการด้านสัตวแพทย์

- (๑) มีพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกลไกภายในและการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิต เช่น ชีววิทยา พันธุศาสตร์ เคมีอินทรีย์
- (๒) มีความรู้เบื้องต้นเรื่องวิวัฒนาการและการจำแนกกลุ่มของสัตว์ในอาณาจักรสัตว์
- (๓) มีความรู้เรื่องโครงสร้างและชีวเคมีขั้นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตในระดับเซลล์ได้
- (๔) มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักการของเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์และเครื่องมือทางการแพทย์ เช่น กล้องจุลทรรศน์ เครื่องถ่ายภาพรังสี เครื่องวัดคลื่นเสียง ความถี่สูง เป็นต้น

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

๑. พื้นฐานของพันธุศาสตร์ จำนวนโครโมโซมของสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สัตว์ปีก สุนัข และม้า การถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ของลักษณะต่างๆ รวมถึงการเชื่อมโยงของความผิดปกติของโครโมโซมและพันธุกรรมที่ส่งผลต่อการเกิดความผิดปกติที่มีมาแต่กำเนิดในสัตว์
๒. การสร้างเซลล์สืบพันธุ์ในสัตว์เพศผู้และเพศเมีย วิทยาเอมบริโอทางสัตวแพทย์ การปฏิสนธิและการพัฒนาของตัวอ่อน การพัฒนาของ

- เยื่อหุ้มตัวอ่อนและรก การพัฒนาของตัวอ่อนในการสร้างระบบต่างๆ ของร่างกายในสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุนัข สัตว์ปีก สุนัข และม้า
๓. หน้าที่ของสารอาหารในกระบวนการชีวเคมีขั้นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต การแปรรูปสารอาหารไปเป็นพลังงาน (energy generation and storage) การสร้างและเปลี่ยนแปลงสารชีวโมเลกุลภายในเซลล์ (metabolic pathway) การทำงานของเอนไซม์และโคเอนไซม์ และการสลายและการสังเคราะห์สารชีวโมเลกุลต่าง ๆ
 ๔. ความแตกต่างในเชิงวิวัฒนาการด้านร่างกายสัตว์ในกลุ่มต่างๆ คือ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุนัข สัตว์ปีก สุนัข และม้า
 ๕. หลักการทำงานของเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์พื้นฐานในห้องปฏิบัติการ เช่น กล้องจุลทรรศน์, refractometer, centrifuge and microcentrifuge, water bath, stereomicroscope, autoclave machine เป็นต้น
 ๖. หลักการทำงานของเครื่องมือทางการแพทย์ เช่น stethoscope เครื่องถ่ายภาพรังสี เครื่องวัดคลื่นเสียงความถี่สูง เครื่องวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจ เป็นต้น

ข้อ ๑๔ กระบวนการค้นคว้าวิจัย และสามารถนำผลการค้นคว้าวิจัย มาประยุกต์ใช้ในศาสตร์ทางสัตวแพทย์ได้

- (๑) เข้าใจวิธีการวางแผนและดำเนินงานวิจัยเบื้องต้น
- (๒) รู้วิธีการสืบค้นข้อมูลด้านต่างๆจากฐานข้อมูลหรือแหล่งข้อมูล สาธารณะเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม และเพื่อตอบปัญหา ข้อข้องใจทางวิชาการสัตวแพทยศาสตร์
- (๓) สามารถสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจารณ์ผลที่ได้ จากงานวิจัยในเชิงวิชาการ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้งาน ในวิชาชีพได้

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้อง

๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ได้แก่ การสืบค้น ข้อมูล เทคนิคการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วางแผนการดำเนินงาน เก็บข้อมูล วิเคราะห์ผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย วิวิจารณ์ผลการวิจัย และจัดทำ รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
๒. มีงานวิจัยเป็นของตนเองรวมทั้งมีการเผยแพร่ในที่ประชุมวิชาการที่ เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๕ โครงสร้างและการทำงานของร่างกายสัตว์ปกติ และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูและการจัดการ

- (๑) มีความรู้และเข้าใจโครงสร้างทางมหภาคและจุลกายวิภาคศาสตร์ และการทำงานของอวัยวะและระบบต่างๆ ของร่างกายสัตว์ปกติทุกระบบโดยเน้นการนำไปใช้ทางคลินิก
- (๒) ทราบความแตกต่างทางกายวิภาคศาสตร์ และการทำหน้าที่ของอวัยวะและระบบต่างๆ ระหว่างกลุ่มสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุนัข สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สุนัข ม้า
- (๓) เข้าใจหลักการเลี้ยงสัตว์และการจัดการฟาร์มสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุนัข สัตว์ปีก สัตว์น้ำ เป็นต้น

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

๑. มหกายวิภาคศาสตร์ จุลกายวิภาคศาสตร์ และการทำงานของอวัยวะและระบบต่างๆ และสามารถเชื่อมโยงความรู้ในศาสตร์ดังกล่าวในระบบของร่างกายสัตว์ที่เป็นปกติ ดังต่อไปนี้
 - ๑.๑ ระบบโครงร่าง กระดูกและกล้ามเนื้อ
 - ๑.๒ ระบบย่อยอาหารและอวัยวะที่เกี่ยวข้อง
 - ๑.๓ ระบบสืบพันธุ์
 - ๑.๔ ระบบทางเดินปัสสาวะ
 - ๑.๕ ระบบต่อมไร้ท่อ

- ๑.๖ ระบบทางเดินหายใจ
 - ๑.๗ ระบบไหลเวียนโลหิต และน้ำเหลือง
 - ๑.๘ ระบบประสาท และอวัยวะรับสัมผัสพิเศษ
 - ๑.๙ ระบบอวัยวะปกคลุมร่างกาย
๒. ความแตกต่างทางกายวิภาคศาสตร์ และการทำงานของอวัยวะ และระบบต่างๆ ของร่างกาย (ตามข้อ ๑.) ที่มีความแตกต่างอย่างชัดเจน และมีความเกี่ยวเนื่องกับการนำไปใช้ในระดับคลินิก ในสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สัตว์ปีก สุนัข และม้า
๓. หลักการเลี้ยงสัตว์และการจัดการฟาร์มที่มีผลต่อการใช้สุขภาพที่เป็นปกติ และสวัสดิภาพที่ดีในสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สัตว์ปีก สัตว์น้ำ ในช่วงอายุและช่วงการให้ผลผลิตต่างๆ ในเรื่องดังต่อไปนี้
- ๓.๑ แหล่งวัตถุดิบอาหาร และชนิดของวัตถุดิบที่เหมาะสม สำหรับการเลี้ยง
 - ๓.๒ ความต้องการสารอาหาร และการจัดการด้านกรให้อาหาร
 - ๓.๓ ความต้องการด้านที่อยู่อาศัย และการจัดการโรงเรือน ตามหลักสุขาภิบาล
 - ๓.๔ ความเครียดของสัตว์ฟาร์ม และการจัดการเพื่อป้องกันการเกิดความเครียด
 - ๓.๕ การจัดการสิ่งแวดล้อม และการกำจัดของเสียจากฟาร์มเลี้ยงสัตว์
 - ๓.๖ หลักการให้วัคซีน และการป้องกันโรค

๔. พฤติกรรมตามปกติของสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สัตว์ปีก
สุนัข และม้า

ข้อ ๑๖ สาเหตุของโรค พยาธิกำเนิด อาการทางคลินิก การวินิจฉัยโรค
และการรักษาโรคที่พบได้บ่อยและเป็นปัญหาในสัตว์ที่เลี้ยงในประเทศไทย

- (๑) เข้าใจลักษณะทางชีววิทยาของเชื้อโรคสำคัญๆ ในกลุ่มต่างๆ
ได้แก่ เชื้อไวรัส แบคทีเรีย เชื้อรา พยาธิ สิ่งมีชีวิตที่ก่อโรค
อื่นๆ และสารพิษ
- (๒) รู้วิธีการหรือกลไกที่เชื้อโรคต่างๆ เข้าสู่ร่างกายสัตว์ และ
ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เนื้อเยื่อและอวัยวะต่างๆ
- (๓) ทราบอาการที่เป็นลักษณะเด่นของโรคสำคัญต่างๆ ในสัตว์
- (๔) ทราบวิธีการที่จะวินิจฉัยการเกิดโรคต่างๆ ในสัตว์
ตามหลักวิชาการ
- (๕) สามารถวางแผนการรักษาและป้องกันโรคที่สำคัญ
ที่พบในสัตว์เลี้ยงในประเทศไทยได้

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เรื่องดังต่อไปนี้

๑. การแบ่งกลุ่ม การเจริญเติบโต การเพิ่มจำนวน และภาวะที่ส่งผล
ระงับการเจริญเติบโตและการเพิ่มจำนวนของไวรัส แบคทีเรีย และเชื้อรา
๒. การแบ่งกลุ่ม วงจรชีวิต และการระงับวงจรชีวิตของพยาธิ โปรโตซัว
และแมลงก่อโรค-แมลงพาหะโรค

๓. กลไกการเข้าสู่ร่างกายของไวรัสแบคทีเรีย พยาธิ โปรโตซัว และสารก่อภูมิแพ้ การตอบสนองของร่างกาย การก่อให้เกิดพยาธิสภาพ กระบวนการอักเสบการซ่อมแซมเนื้อเยื่อ และการสร้างภูมิคุ้มกัน
๔. โรคหรือปัญหาที่สำคัญที่พบได้บ่อยในประเทศไทย ในเรื่องสาเหตุของการเกิดโรค พยาธิกำเนิด อาการที่เกิดขึ้นทางคลินิก อาการที่เป็นลักษณะเด่น (ตามวิธีการตรวจร่างกายสัตว์ที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๒๖) การวินิจฉัยโรค (ตามวิธีการที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๒๘ และข้อ ๒๙) และวางแผนการรักษาและการป้องกันโรคหรือปัญหาที่สำคัญ ดังต่อไปนี้
 - ๔.๑ ปัญหาสำคัญที่พบได้ในสัตว์หลายชนิด
 - ๔.๑.๑ cardiovascular and hemolymphatic systems: anemia, arrhythmia, heart failure, murmur, thrombophlebitis
 - ๔.๑.๒ respiratory system: cough, dyspnea, epistaxis, nasal discharge
 - ๔.๑.๓ digestive system and related organs: ascites, diarrhea, icterus, vomit
 - ๔.๑.๔ nervous system: ataxia, nystagmus, seizures
 - ๔.๑.๕ special sense organs: blepharospasm, chemosis, conjunctivitis, corneal ulcer, epiphora, otitis, stromal abscess

- ๔.๑.๖ reproductive system: abortion, birth control, dystocia, infertility, postpartum complication
- ๔.๑.๗ urinary system: cystitis, hematuria, hemoglobinuria, proteinuria, polyuria, polydipsia, renal failure, urolithiasis
- ๔.๑.๘ musculoskeletal system: fracture, lameness, myositis
- ๔.๑.๙ integument system: alopecia, dermatitis, pruritus, skin laceration
- ๔.๑.๑๐ endocrine system: Addison's syndrome, Cushing's syndrome, hyperparathyroidism, hypothyroidism, pituitary disorder
- ๔.๑.๑๑ multiple sites affected: abscess, anorexia, bacterial sepsis, depression, emaciation, fever, hernia, malnutrition, neoplasm, toxic substances, weight loss, weakness
- ๔.๒ โรคติดเชื้อหรือโรคติดต่อที่พบได้ในสัตว์หลายชนิด: brucellosis, clostridial infection, coccidiosis, eperythrozoonosis, foot and mouth disease, Japanese B encephalitis, leptospirosis, rabies, salmonellosis, toxoplasmosis, trypanosomiasis, tuberculosis, vesicular stomatitis.

๔.๓ โรคหรือปัญหาสำคัญที่พบได้ในสัตว์เล็ก

๔.๓.๑ โรคหรือปัญหาสำคัญ: anal sac disease, aural hematoma, accidental related problems (hernias, limb fracture, pneumothorax), constipation, diabetes insipidus, diabetes mellitus, hip dysplasia, gastric dilatation vulvulus, intervertebral disc disease, intestinal obstruction, intussusception, luxating patella, mammary gland tumors, megaesophagus, obesity, osteosarcoma, seborrhea

๔.๓.๒ โรคติดต่อหรือโรคติดต่อ: babesiosis, canine transmissible venereal tumors, demodectic mange, distemper, ear mites, ehrlichiosis, fleas, hepatozoonosis, pyometra, parvoviral enteritis, heartworm disease, hepatitis, infectious tracheobronchitis (kennel cough), intestinal parasites, malassezia dermatitis, sarcoptic mange

๔.๔ โรคหรือปัญหาสำคัญที่พบได้ในสัตว์เคี้ยวเอื้อง

๔.๔.๑ โรคหรือปัญหาสำคัญ : abomasal displacement, bloat, cystic ovary, freemartins, hardware disease,

irregularities of estrus and anestrus, ketosis, parturient paresis (milk fever), ruminal acidosis, uterine prolapse.

๔.๔.๒ โรคติดเชื้อหรือโรคติดต่อ: blackleg, blue tongue, bovine viral diarrhea, fasciolosis, hemorrhagic septicemia, mad cow disease, malignant catarrhal fever, mastitis, paratuberculosis, rinderpest, trichomoniasis

๔.๕ โรคหรือปัญหาสำคัญที่พบได้ในสุกร

๔.๕.๑ โรคหรือปัญหาสำคัญ: biotin deficiency, atrophic rhinitis, parakeratosis, porcine dermatitis and nephropathy syndrome, new born anemia

๔.๕.๒ โรคติดเชื้อหรือโรคติดต่อ: acariasis, Aujeszky's disease, clostridial necrotic enteritis, enteric colibacillosis, enzootic pneumonia, exudative epidermitis, Glasser's disease, metritis, mastitis and agalactiae, mycoplasma infection, Nipah encephalitis, oesophagostomiasis, pasteurellosis, pleuropneumonia, porcine epidemic diarrhea, porcine parvovirus, porcine reproductive and respiratory syndrome, postweaning multisystemic wasting syndrome, rotaviral

enteritis, sarcoptic mange, streptococcal disease, strongyloidiasis, swine dysentery, swine erysipelas, swine fever, swine influenza, swine pox, transmissible gastroenteritis, trichuriasis

๔.๖ โรคหรือปัญหาสำคัญที่พบได้ในสัตว์ปีก

๔.๖.๑ โรคหรือปัญหาสำคัญ: ammonia toxicosis, ascites, fatty liver, gout, heat stress

๔.๖.๒ โรคติดเชื้อหรือโรคติดต่อ: aspergillosis, avian encephalomyelitis, avian influenza, avian leucosis, avian malaria, chicken anemia virus infection, duck plaque, egg drop syndrome, Escherichia coli infection, fowl cholera, fowl pox, inclusion body hepatitis, infectious bronchitis, infectious bursal disease, infectious coryza, infectious laryngotracheitis, leukocytozoonosis, Marek's disease, mycoplasma infection, Newcastle disease, reovirus infection, staphylococcosis

๔.๗ โรคหรือปัญหาสำคัญที่พบได้ในม้า

๔.๗.๑ โรคหรือปัญหาสำคัญ: chronic obstructive pulmonary disease, colic, dental problems, developmental orthopedic disease, electrolyte imbalance, esophageal

obstruction, exercise-induced pulmonary hemorrhage, exertional rhabdomyolysis, exuberant granulation tissue formation, distal limb bone fracture, dorsal metacarpal disease, laryngeal hemiplegia, laminitis, metabolic bone disorders, navicular syndrome, osteoarthritis, osteochondral fragmentation, sesamoiditis, subsolar abscess, tendinitis, thrush

๔.๗.๒ โรคติดเชื้อหรือโรคติดต่อ: contagious equine metritis, equine encephalomyelitis, equine infectious anemia, equine influenza (virus type A), equine herpesvirus, equine piroplasmiasis, guttural pouch mycosis, habronemiasis, neonatal sepsis, parascariasis, strangle, strongylosis, tetanus

๔.๘ โรคหรือปัญหาสำคัญที่พบได้ในสัตว์น้ำ

๔.๘.๑ โรคหรือปัญหาสำคัญ: monogenea infection, motile aeromonas infection, saprolegniasis, trichodina infection

๔.๘.๒ โรคติดเชื้อหรือโรคติดต่อ : epizootic ulcerative syndrome, Koi herpes infection (KHV)

ข้อ ๑๗ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการสัตวแพทย์ ได้แก่ โรคระบาดสัตว์ สวัสดิภาพสัตว์ รวมถึงการขนย้ายสัตว์

- (๑) พ.ร.บ. โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๒) พ.ร.บ. สถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๓
- (๓) พ.ร.บ. ควบคุมการฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๔) พ.ร.บ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๕) กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิชาชีพการสัตวแพทย์
- (๖) มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ (สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สัตว์ปีก สัตว์น้ำ)
- (๗) กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องข้อกับสวัสดิภาพสัตว์ การขนย้ายในสัตว์
- (๘) แนวทางการปฏิบัติในสากลประเทศ
- (๙) จรรยาบรรณสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

๑. วิชาชีพการสัตวแพทย์ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕
๒. สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสัตวแพทย์สภา

๓. การประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ของสัตวแพทย์ภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕
๔. การใช้คำว่า นายสัตวแพทย์ สัตวแพทย์หญิง ประกอบกับชื่อตัวหรือชื่อสกุลของตน
๕. ข้อจำกัดและเงื่อนไขการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์
๖. จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพการสัตวแพทย์
๗. การศึกษาต่อเนืองทางสัตวแพทย์
๘. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์
๙. โรคระบาดตามข้อกำหนดของพ.ร.บ. โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๙ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม
๑๐. การแจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดโรคระบาดสัตว์
๑๑. การควบคุมการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเอ็มบริโอหรือตัวอ่อนของสัตว์ ซึ่งเป็นพาหะให้เกิดโรคระบาดสัตว์ได้
๑๒. การจัดตั้งและการดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์
๑๓. ภาระหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาลสัตว์และผู้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์
๑๔. ข้อจำกัดของการโฆษณากิจการของสถานพยาบาลสัตว์
๑๕. บทบาทของสัตวแพทย์ต่อการตรวจโรคซึ่งมีในสัตว์หรือเนื้อสัตว์ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๖. การดำเนินการขายอาหารสัตว์ตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕
๑๗. การควบคุมการใช้อาหารสัตว์ซึ่งมีส่วนผสมของสารเร่งการเจริญเติบโตหรือสารเร่งเนื้อแดง
๑๘. การปฏิบัติงานของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มเลี้ยงสัตว์
๑๙. การคุ้มครองสวัสดิภาพสัตว์ ในการเลี้ยงดู การขนส่ง การห้ามทรมานสัตว์

ข้อ ๑๘ กฎหมายเกี่ยวกับยาสัตว์

- (๑) พ.ร.บ. ยา พ.ศ. ๒๕๑๐
- (๒) การใช้ยาสัตว์ตาม มอก. ๗๐๐๑/๒๕๔๒ และมกษ ๙๐๓๒
- (๓) กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการห้ามใช้ยาปฏิชีวนะ สารต้านจุลชีพ และสารเคมีในสัตว์เพื่อการบริโภค
- (๔) กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับยาที่ใช้ในวิชาชีพการสัตวแพทย์

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การผลิตหรือขายยาสำหรับสัตว์เพื่อการบำบัดโรคสัตว์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ผู้บำบัด โรคสัตว์ หรือ ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ ตามพระราชบัญญัติ ยา พ.ศ. ๒๕๑๐
๒. ชนิด ข้อจำกัด ข้อห้ามใช้และระยะเวลาหยุดยา ของปฏิชีวนะ และสารอื่นที่ใช้ในการรักษาโรคสัตว์เลี้ยง

๓. การใช้และการเก็บรักษายาอันตราย และยาอื่นที่มีข้อกำหนดพิเศษ
๔. การใช้ การครอบครองยาหรือสารเสพติดที่สามารถนำมาใช้เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ได้

ข้อ ๑๙ แนวทางการใช้ยาอย่างเหมาะสม รอบคอบและรับผิดชอบ มีความเข้าใจในหลักการของเภสัชจลนศาสตร์ กลไกการออกฤทธิ์ ข้อบ่งใช้ วิธีและขนาดการใช้ยา ผลไม่พึงประสงค์และข้อควรระวัง ในการใช้ยาดังต่อไปนี้

- (๑) ยาต้านจุลชีพ
- (๒) ยาถ่ายพยาธิ
- (๓) ยาฆ่าเชื้อ
- (๔) ยาต้านอักเสบ
- (๕) ยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง
- (๖) ยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบไหลเวียนโลหิต
- (๗) ยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบทางเดินอาหาร
- (๘) ยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบทางเดินหายใจ
- (๙) ยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทอัตโนมัติ
- (๑๐) ยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบต่อมไร้ท่อ
- (๑๑) ยาต้านมะเร็ง

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การเขียนใบสั่งยา การคำนวณขนาดของยา วิธีการนำยาเข้าร่างกายสัตว์ กระบวนการที่ยาออกฤทธิ์ต่อร่างกายและการตอบสนองของร่างกาย ต่อยา รวมทั้งพิษที่อาจเกิดจากยากลุ่มต่างๆ
๒. การใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสมกับโรคติดเชื้อตามระบบต่างๆ ของร่างกายสัตว์ ดังที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๑๕
๓. การใช้ยาต้านปรสิตในโรคปรสิตที่สำคัญทางสัตวแพทย์ ดังที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๑๖
๔. การเลือกให้ยาต้านอักเสบกลุ่มสเตียรอยด์ และไม่ใช้สเตียรอยด์ อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับภาวะของการอักเสบในสัตว์ชนิดต่างๆ
๕. การใช้ยาเพื่อแก้ไขโรคหรือปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในระบบประสาท ระบบไหลเวียนโลหิตระบบทางเดินอาหาร ระบบทางเดินหายใจ และระบบต่อมไร้ท่อ ดังที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๑๖
๖. ความรู้เบื้องต้นในการใช้เคมีบำบัดในโรคมะเร็งชนิดต่างๆ ดังที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๑๖
๗. ตระหนักถึงผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากการให้ยา

ข้อ ๒๐ หลักการในการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพ และสวัสดิภาพสัตว์

จะต้องมีความรู้ในหลักการทำวัคซีน การป้องกันโรคสัตว์ที่สำคัญ ในแต่ละชนิดสัตว์ เช่น สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สุนัข และม้า การป้องกันและกำจัดพยาธิภายนอกและภายใน รวมถึงการจัดการ หรือการเลี้ยงสัตว์ที่คำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การจัดเตรียมโรงเรือนที่เหมาะสม และผ่านการทำความสะอาดฆ่าเชื้อ ก่อนจะนำสัตว์เลี้ยงเข้าในโรงเรือน
๒. ระบบการทำลายเชื้อโรคก่อนเข้าและออกจากฟาร์มสัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร และสัตว์ปีก ทราบและสามารถใช้ยาฆ่าเชื้อ (antiseptic, disinfectant) ได้อย่างเหมาะสม
๓. ชนิดของวัคซีนเชื้อเป็นและเชื้อตาย ธรรมชาติการตอบสนองทางภูมิคุ้มกันเพื่อการจัดการในสัตว์ที่มีการสัมผัสเชื้อมาก่อนหน้า และที่ยังไม่มีการสัมผัสเชื้อ
๔. การจัดทำโปรแกรมถ่ายพยาธิภายใน และป้องกันพยาธิภายนอก จำพวกเห็บ เหา หมัด และไรอย่างเหมาะสม
๕. โปรแกรมการให้วัคซีนป้องกันโรคที่สำคัญในสัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สัตว์ปีก สุนัข และม้า ทั้งในลูกสัตว์ สัตว์ตั้งท้อง และสัตว์โตเต็มวัย
๖. หลักการนำสัตว์ตัวใหม่เข้าฝูง
๗. วิธีจัดการการเลี้ยงสัตว์โดยสัตว์ไม่เกิดภาวะทุพโภชนาการ ความเจ็บปวด ความหวาดระแวงโรคภัย พยาธิภายในและภายนอก และเป็นกรเลี้ยงโดยคำนึงถึงธรรมชาติของสัตว์ประเภทนั้น
๘. ผลเสียที่เกิดขึ้นจากความบกพร่องในการป้องกันโรค

ข้อ ๒๑ ต้องมีความรู้ในด้านสัตวแพทยสาธารณสุข สามารถประเมินมาตรฐานทางสุขอนามัยในการดำเนินการผลิต การฆ่า การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ทั้งระดับชาติและนานาชาติได้

- (๑) การตรวจ และควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์
- (๒) การตรวจ และควบคุมคุณภาพน้ำนม และผลิตภัณฑ์จากน้ำนม
- (๓) ความปลอดภัยทางด้านอาหาร
- (๔) โรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน
- (๕) ระบาดวิทยาทางสัตวแพทย์
- (๖) การจัดการสิ่งแวดล้อมทางสัตวแพทย์

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การตรวจเนื้อสัตว์ การควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ในเรื่องดังต่อไปนี้
 - ๑.๑ วิธีการขนส่ง หรือเคลื่อนย้ายสัตว์ตามหลักมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของสากล
 - ๑.๒ มาตรฐานโรงพักสัตว์ และโรงฆ่าสัตว์
 - ๑.๓ การตรวจสุขภาพ และสภาพภายนอกของสัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร และสัตว์ปีกก่อนเข้าโรงฆ่าสัตว์

- ๑.๔ วิธีการทำเมตตามหาตในวัว สุกร และสัตว์ปีก ตามหลักมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์
- ๑.๕ การตรวจซากสัตว์ภายหลังการฆ่า สภาพทั่วไปของซาก การตรวจส่วนหัว และต่อมน้ำเหลือง การตรวจอวัยวะภายใน การตรวจซากที่เอาอวัยวะภายในออกแล้ว
- ๑.๖ มาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยของการผลิตและแปรรูปเนื้อสัตว์ โดยใช้หลักการ GMP และ HACCP
- ๑.๗ โรคในคนที่พบบ่อยอันเนื่องมาจากการบริโภคเนื้อสัตว์ที่มีการปนเปื้อนแบคทีเรีย ไวรัส พยาธิ โปรโตซัวและพรีออน และการควบคุมคุณภาพเนื้อสัตว์เพื่อป้องกันการก่อโรค
๒. การตรวจ และควบคุมคุณภาพน้ำนม และผลิตภัณฑ์จากน้ำนมในเรื่องดังต่อไปนี้
 - ๒.๑ วิธีการขนส่งน้ำนมดิบ ขั้นตอนการรับน้ำนมดิบ ณ ศูนย์รับน้ำนม และการตรวจสอบคุณภาพน้ำนมเบื้องต้น
 - ๒.๒ องค์ประกอบของน้ำนม และมาตรฐานคุณภาพน้ำนม
 - ๒.๓ การตรวจคุณภาพน้ำนม และผลิตภัณฑ์จากน้ำนมทางห้องปฏิบัติการ
 - ๒.๔ กระบวนการผลิตและแปรรูปน้ำนม
 - ๒.๕ มาตรฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยของการผลิตและแปรรูปน้ำนม โดยใช้หลักการ GMP และ HACCP

- ๒.๖ โรคในคนที่เกิดจากการบริโภคน้ำนมและผลิตภัณฑ์จากน้ำนมที่มีการปนเปื้อนเชื้อโรค ยา และสารตกค้าง และการควบคุมคุณภาพน้ำนมเพื่อป้องกันการก่อโรค
๓. โรคที่ติดต่อระหว่างสัตว์สู่คน ในเรื่องชนิดของเชื้อโรคที่เป็นสาเหตุ ชนิดสัตว์ที่สามารถแพร่เชื้อได้ และกลไกการติดต่อจากสัตว์สู่คน ในโรคดังต่อไปนี้ :
- ๓.๑ viral diseases: avian influenza, Nipah virus infection, rabies, swine influenza
- ๓.๒ bacterial diseases: anthrax, brucellosis, campylobacter enteritis, leptospirosis, melioidosis, salmonellosis, streptococcal infections, tuberculosis
- ๓.๓ parasitic diseases: dipylidiasis, dirofilariasis, fascioliasis, toxocariasis, trichinosis
- ๓.๔ protozoa diseases: cryptosporidiosis, toxoplasmosis
๔. เกณฑ์มาตรฐานด้านความปลอดภัยทั้งด้านเคมี จุลชีววิทยาและกายภาพของอาหารสำหรับมนุษย์ที่มีต้นกำเนิดมาจากเนื้อสัตว์ น้านม ไข่ และอวัยวะต่างๆ ของสัตว์รวมถึงแนวทางในการประเมินความปลอดภัยทางด้านอาหาร เช่น การประเมินความเสี่ยง
๕. ระบาดวิทยาทางสัตวแพทย์ ในเรื่องดังต่อไปนี้
- ๕.๑ รูปแบบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรคและการแพร่กระจายโรค

- ๕.๒ การวางแผนการศึกษาทางระบาดวิทยา
- ๕.๓ การวัดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงกับการเกิดโรค
- ๕.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลทางระบาดวิทยาและการประเมินความเสี่ยง
- ๕.๕ การสอบสวนและการเฝ้าระวังโรค
- ๖. การจัดการสิ่งแวดล้อมทางสัตวแพทย์ ในเรื่องดังต่อไปนี้
 - ๖.๑ การจัดการของเสีย และการกำจัดของเสียจากฟาร์มเลี้ยงสัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร และสัตว์ปีก
 - ๖.๒ การจัดการคุณภาพน้ำในฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ
 - ๖.๓ สารก่อการกลายพันธุ์และสารก่อมะเร็ง
- ๗. ความปลอดภัยจากโรคสัตว์สู่คนของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการดำเนินการผลิต การฆ่า และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์

ข้อ ๒๒ เข้าใจและสามารถอธิบายและให้คำแนะนำแก่ผู้เลี้ยงสัตว์และผู้ประกอบการให้ทราบถึงความสำคัญของสวัสดิภาพสัตว์ ตลอดจนจนการเลี้ยง การใช้งานและการฆ่าสัตว์อย่างมีมนุษยธรรม

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

- ๑. องค์ประกอบของหลักสวัสดิภาพสัตว์ ทั้งห้าข้อ(Five freedom) และความสัมพันธ์ระหว่างสวัสดิภาพสัตว์ที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

๒. ตระหนักว่าสัตวแพทย์มีหน้าที่ในการให้ความรู้แก่ผู้เลี้ยงสัตว์และผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์ การใช้งาน และการฆ่าสัตว์อย่างรับผิดชอบ
๓. การเลี้ยง การใช้งาน และการฆ่าสัตว์ โดยคำนึงถึงหลักสวัสดิภาพสัตว์ เป็นความรับผิดชอบต่อผู้เลี้ยงและผู้ประกอบการโดยตรง และสามารถชี้แจงให้ผู้เลี้ยงและผู้ประกอบการรับทราบได้

บทที่ ๕ ความสามารถในการปฏิบัติ

ข้อ ๒๓ สามารถซักและเก็บประวัติสัตว์ป่วยเฉพาะตัว และเก็บข้อมูลในระดับฝูงหรือฟาร์มได้อย่างถูกต้อง

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ระบบการลงทะเบียนและวิธีการสำหรับการระบุตัวสัตว์ เช่น การทำเครื่องหมายบนตัวสัตว์ การทำรูปพรรณม้า เป็นต้น และสามารถระบุตัวสัตว์ได้อย่างถูกต้องจากระบบการระบุตัวสัตว์ดังกล่าว
๒. ขั้นตอนการได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานและรายละเอียดประจำตัวสัตว์ และสามารถซักข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำไปสู่ปัญหาที่แท้จริงของสัตว์ป่วยได้
๓. ดัชนีชีวิตที่สำคัญต่อผลผลิตของฟาร์มสัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร และสัตว์ปีก และสามารถอธิบายรายละเอียดของข้อมูลประกอบในการคำนวณดัชนีดังกล่าว รวมถึงสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาเพื่อใช้ประกอบการดำเนินการได้
๔. การเก็บประวัติสัตว์ป่วยเฉพาะตัว และระดับฝูง โดยจัดเก็บในรูปแบบบันทึกบนกระดาษ และ/หรือ บันทึกในโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ข้อ ๒๔ การวิเคราะห์และประเมินข้อมูลที่มีอยู่

- (๑) สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการซักประวัติ และการตรวจร่างกายสัตว์ทางคลินิก เพื่อสามารถทำการวินิจฉัยแยกโรคได้
- (๒) สามารถตรวจและวิเคราะห์ผลการตรวจทางคลินิก ด้วยเครื่องมือพิเศษพื้นฐาน เช่น เครื่องถ่ายภาพรังสี เครื่องคลื่นเสียงความถี่สูง เครื่องวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจได้
- (๓) แปลผลและวิเคราะห์ผลที่ได้จากผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการต่างๆ ได้แก่ ผลทางโลหิตวิทยา ชีวเคมีคลินิก ซีรัมวิทยา และผลการตรวจปัสสาวะได้ และสามารถนำมาวินิจฉัยโรครวมถึงพยากรณ์โรคได้

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการซักและเก็บประวัติสัตว์ป่วย ตามที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๒๓ และการตรวจร่างกายสัตว์ตามที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๒๖ เพื่อนำมาทำการวินิจฉัยแยกโรคหรือปัญหาที่สำคัญ ตามที่ระบุในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๑๖ ได้
๒. การแปลผลและวิเคราะห์ผลการตรวจด้วยเครื่องถ่ายภาพรังสี ตามวิธีที่ระบุในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๒๙ และสามารถนำผลการตรวจ

มาวินิจฉัยโรคหรือปัญหาที่สำคัญ รวมถึงพยากรณ์โรคหรือปัญหาที่สำคัญตามที่ระบุในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๑๖ ได้

๓. การแปลผลและวิเคราะห์ผลการตรวจด้วยเครื่องวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจ และสามารถนำผลการตรวจมาวินิจฉัยโรคหรือปัญหาที่สำคัญ รวมถึงพยากรณ์โรคหรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหัวใจได้
๔. การแปลผลและวิเคราะห์ผลการตรวจด้วยเครื่องคลื่นเสียงความถี่สูง เพื่อตรวจการตั้งท้อง หรือการมีชีวิตอยู่ของลูกสัตว์ในท้อง
๕. การแปลผลและวิเคราะห์ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ตามวิธีที่ระบุในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๒๘ และสามารถนำผลการตรวจมาวินิจฉัยโรคหรือปัญหาที่สำคัญ รวมถึงพยากรณ์โรคหรือปัญหาที่สำคัญตามที่ระบุในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๑๖ ได้

ข้อ ๒๕ สามารถบังคับสัตว์ได้ถูกต้อง มีมนุษยธรรม และปลอดภัยต่อสัตว์ สัตวแพทย์ และผู้ร่วมงาน

- (๑) อธิบายอุปกรณ์และวิธีการต่างๆ ที่สามารถใช้เพื่อการจัดการและบังคับสัตว์แต่ละชนิด ได้อย่างถูกต้อง
- (๒) อธิบายประโยชน์และข้อจำกัดของวิธีการต่างๆ ที่ใช้สำหรับการบังคับสัตว์แต่ละชนิดได้อย่างถูกต้อง
- (๓) สามารถบังคับสัตว์ชนิดต่างๆ ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น การตรวจร่างกาย การเก็บตัวอย่างชนิดต่างๆ และการให้ยาและสารน้ำ ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

(๔) อธิบายวิธีการหลีกเลี่ยงอันตราย และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้อุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ เพื่อการบังคับสัตว์

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. วิธีการบังคับสัตว์ที่ถูกต้อง มีมนุษยธรรม และปลอดภัย สำหรับสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุนัข สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สุนัข และม้า
๒. ธรรมชาติและพฤติกรรมของสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุนัข สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สุนัข และม้า โดยเลือกใช้อุปกรณ์ วิธีการและขั้นตอนการบังคับสัตว์ที่เหมาะสมและปลอดภัยต่อตัวสัตว์และผู้ปฏิบัติงาน
๓. วิธีการเข้าหาสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุนัข สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สุนัข และม้า เพื่อการตรวจร่างกาย การเก็บตัวอย่างชนิดต่างๆ และการให้ยาและสารน้ำ ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

ข้อ ๒๖ สามารถตรวจร่างกายสัตว์ได้อย่างถูกต้องครบถ้วนตามหลักทางอายุรศาสตร์การสัตวแพทย์

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. ขั้นตอนการดำเนินการตรวจร่างกายสัตว์และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการตรวจร่างกาย รวมถึงสามารถระบุผลการตรวจร่างกายที่ปกติ และสิ่งที่บ่งบอกถึงความผิดปกติจากการตรวจร่างกายในระบบต่างๆ ดังนี้
 - ๑.๑ age, gender, breed, weight, body condition score
 - ๑.๒ important vital signs for ruminant, pig, dog and horse
 - ๑.๓ reproductive system: rectal palpation in mare and dairy cow, breeding soundness in ruminant, pig, dog and horse
 - ๑.๔ digestive system: mouth and teeth condition, gut motility in ruminant and horse
 - ๑.๕ respiratory system: lung auscultation and lung percussion in ruminant, dog and horse
 - ๑.๖ cardiovascular system: dehydration in ruminant, pig, dog and horse, cardiac auscultation in dog and horse, indirect blood pressure

- ๑.๗ musculoskeletal system: gait evaluation in dog and horse, bone fracture and joint instability/luxation
 - ๑.๘ nervous system: cranial and peripheral nerve reflexes
 - ๑.๙ special sense organs: examination using ophthalmoscope, examination using otoscope, fluorescein stain for cornea, menace reflex, ocular pressure, Schirmer's tear test
 - ๑.๑๐ urinary system: urinary tract catheterization
๒. หัตถการพื้นฐาน ดังต่อไปนี้
- ๒.๑ การบริหารเวชภัณฑ์ ชีวภัณฑ์หรือสารเคมีเข้าใต้ผิวหนัง เข้ากล้ามเนื้อ และเข้าเส้นเลือดดำ ในสัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สุนัข และม้า
 - ๒.๒ intravenous catheterization
 - ๒.๓ intravenous fluid infiltration
 - ๒.๔ nasogastric intubation in horse
 - ๒.๕ feeding intubation in dog
 - ๒.๖ first aid for external bleeding
 - ๒.๗ first aid management of injured animal : bandage, external coaptation

ข้อ ๒๗ สามารถช่วยเหลือสัตว์ในกรณีฉุกเฉิน

- (๑) สามารถทำการกู้ชีพ (CPR) ได้อย่างถูกต้อง
- (๒) สามารถประเมินสภาพสัตว์ว่าอยู่ในภาวะวิกฤต และรู้วิธีเบื้องต้นในการช่วยเหลือ
- (๓) สามารถทำหัตถการที่จำเป็นระหว่างสัตว์อยู่ในภาวะฉุกเฉิน เช่น การให้เลือด การให้สารน้ำ การให้ออกซิเจน
- (๔) สามารถแก้ไขภาวะฉุกเฉินที่พบบ่อย ๆ ได้อย่างถูกต้อง เช่น การคลอดยาก การโดนรถชน การกินสารพิษ

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การประเมินสภาพสัตว์ว่าอยู่ในภาวะฉุกเฉินหรือไม่ ระดับใด (Triage) และสามารถส่งต่อสัตว์ป่วยอย่างเหมาะสม
๒. การกู้ชีพตามหลักการที่ถูกต้อง ในเรื่องดังต่อไปนี้
 - ๒.๑ endotracheal intubation for dog
 - ๒.๒ การช่วยการหายใจ และเพิ่มออกซิเจนให้กับสัตว์ (respiratory arrest)
 - ๒.๓ การช่วยกระตุ้นการเต้นของหัวใจและการไหลเวียนของเลือด (cardiac arrest)

๒.๔ ชนิดและปริมาณของเวชภัณฑ์ และสารน้ำที่ใช้เพื่อการกู้ชีพ
ในสุนัข สัตว์เคี้ยวเอื้องและม้า

๓. สาเหตุและอาการของการเกิดภาวะวิกฤตในสัตว์ รู้วิธีเบื้องต้น
ในการช่วยเหลือ และสามารถดำเนินการด้วยวิธีหัตถกรรมพื้นฐาน
ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือสัตว์ในกรณีฉุกเฉินดังต่อไปนี้

๓.๑ heat stroke

๓.๒ bleeding and hypovolemic shock

๓.๓ anaphylactic shock

๓.๔ hypocalcemia

๓.๕ pneumothorax

๓.๖ injury and accident : head trauma, spinal column trauma,
limb fracture/luxation

๓.๗ dystocia in dog, cattle

๓.๘ toxicity

ข้อ ๒๘ สามารถเก็บตัวอย่างเช่น มวลสัตว์ เลือด ขน ผิวน้ำ ขี้เนื้อ น้่านม สิ่งคัดหลั่ง เลือดและผลิตภัณฑ์เลือด ขี้รุ่ม ปัสสาวะ อาหาร วัตถุติดอาหารสัตว์ เพื่อวินิจฉัยทางปรสิตวิทยา จุลชีววิทยา พยาธิวิทยา และพิษวิทยา ด้วยวิธีพื้นฐาน รักษาตัวอย่าง และขนส่งตัวอย่าง เพื่อส่งตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ และสามารถแปลผลการตรวจได้

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การวินิจฉัยโรคด้วยวิธีการต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - ๑.๑ clinical chemistry : liver profile, kidney profile
 - ๑.๒ hematology: hematocrit, blood smear, Giemsa stain, differential white blood cell count, red blood cell morphology
 - ๑.๓ serology: ELISA, HA, HI, IHA, agar gel diffusion
 - ๑.๔ bacteriology: Gram stain, bacterial culture and identification, drug sensitivity test
 - ๑.๕ mycology : KOH smear, fungal culture and identification
 - ๑.๖ parasitology: skin scraping, fecal smear, fecal floatation, fecal sedimentation, fecal egg count
 - ๑.๗ histopathology and cytology: impression smear, body fluid smear, rapid Wright-Giemsa stain, formalin-fixation for tissues

- ๑.๘ polymerase chain reaction (PCR) from body fluid and tissues
- ๑.๙ urinalysis: refractometry, urine sedimentation, dip stick
- ๑.๑๐ somatic cell count, methylene blue test,
- ๒. ชนิดของตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวินิจฉัยโรคด้วยวิธีที่ระบุไว้ในข้อ ๑ ทราบวิธีการเก็บตัวอย่างดังกล่าวอย่างเหมาะสมจากตัวสัตว์ และทราบวิธีการเก็บรักษาตัวอย่างที่เหมาะสมระหว่างการขนส่งไปยังห้องปฏิบัติการ รวมถึงสามารถเก็บตัวอย่างและเก็บรักษาตัวอย่างได้อย่างถูกต้อง
- ๓. คำนิยามเกี่ยวกับวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่เสื่อมคุณภาพ ทราบวิธีการเก็บตัวอย่างและการรักษาตัวอย่างวัตถุดิบอาหารสัตว์ และทราบวิธีที่เหมาะสมในการตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการ รวมถึงสามารถเก็บตัวอย่างและเก็บรักษาตัวอย่างเพื่อการตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการได้อย่างถูกต้อง

ข้อ ๒๙ สามารถใช้เครื่องถ่ายภาพรังสีกับสัตว์ได้อย่างถูกต้อง และอ่านแปลผลภาพรังสีเบื้องต้นได้

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในเรื่องดังต่อไปนี้

- ๑. การปรับตั้งค่า exposure factors ของเครื่องถ่ายภาพรังสี ที่เหมาะสมกับส่วนของร่างกายสัตว์ที่จะดำเนินการถ่ายภาพรังสี

๒. อันตรายจากรังสีที่ใช้ และการป้องกันการเกิดอันตรายต่อตนเอง และผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
๓. การจัดทำเพื่อการถ่ายภาพรังสีสำหรับสุนัข และม้า และมีความรู้เกี่ยวกับข้อพึงระวังในการจัดทำเพื่อดำเนินการถ่ายภาพรังสีในสัตว์ที่มีภาวะวิกฤต
๔. การแปลผลภาพทางรังสีที่บ่งบอกความผิดปกติในอวัยวะส่วนต่างๆ ดังนี้
 - ๔.๑ กระดูกซี่โครงและกระดูกสันหลัง โดยเฉพาะการหักของกระดูก และการเคลื่อนของข้อต่อต่างๆ
 - ๔.๒ อวัยวะในส่วนของหัวและคอ โดยเฉพาะส่วนของไซนัส และการแตกของกระดูกบริเวณหัว
 - ๔.๓ อวัยวะในส่วนของอก โดยเฉพาะความผิดปกติที่หัวใจ ปอด หลอดคอ และกระบังลม
 - ๔.๔ อวัยวะในส่วนของท้อง โดยเฉพาะความผิดปกติที่ตับ ม้าม ไต กระเพาะปัสสาวะ ลำไส้ มดลูกและต่อมลูกหมาก
 - ๔.๕ หลักการดำเนินการตรวจด้วยวิธี contrast radiography สำหรับกระเพาะปัสสาวะ และระบบทางเดินอาหาร

ข้อ ๓๐ สามารถเตรียมอุปกรณ์ผ่าตัดพื้นฐานและดำเนินการผ่าตัดพื้นฐานตามขั้นตอนที่ถูกต้องและปลอดภัยได้

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. หลักการฆ่าเชื้อเพื่อการปลอดเชื้อ และขั้นตอนต่างๆ เพื่อการปลอดเชื้อสำหรับการผ่าตัดของ
 - ๑.๑ อุปกรณ์ทุกชนิดที่ใช้สำหรับการผ่าตัดพื้นฐาน
 - ๑.๒ ร่างกายของสัตว์ในบริเวณที่จะดำเนินการผ่าตัด
 - ๑.๓ บุคลากรดำเนินการผ่าตัด
๒. ขั้นตอนและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการผ่าตัดได้แก่
 - ๒.๑ รู้จักชนิดของอุปกรณ์ผ่าตัดพื้นฐานและระบุนุ้ข้อได้อย่างถูกต้อง
 - ๒.๒ รู้จัก suture materials และการเลือกใช้ใช้อย่างเหมาะสม
 - ๒.๓ knots and ligatures ชนิดต่างๆ
 - ๒.๔ suture patterns รูปแบบต่างๆ
๓. ขั้นตอนในการผ่าตัด การดูแลสัตว์หลังการผ่าตัด รวมถึงภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ในการผ่าตัดพื้นฐาน ดังต่อไปนี้
 - ๓.๑ skin wound suturing and desuturing
 - ๓.๒ skin incision and drainage
 - ๓.๓ wound debridement and wound dressing
 - ๓.๔ excision of benign tumor and cyst of skin and subcutaneous tissue
 - ๓.๕ repair for abdominal related hernia
 - ๓.๖ castration for pig, dog and horse
 - ๓.๗ ovariohysterectomy for bitch

๓.๘ ruminotomy for cattle

๔. หลักการจัดการเพื่อลดความเจ็บปวด (pain management)
อันเนื่องมาจากการผ่าตัด

**ข้อ ๓๑ สามารถดำเนินการให้ยาสงบประสาท การให้ยาสลบ
และยาระงับความรู้สึกเฉพาะที่ขึ้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้อง**

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถ
ดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การเลือกใช้ยาสงบประสาทกลุ่มต่างๆ และสามารถดำเนินการ
ให้ยาสงบประสาทในปริมาณที่ถูกต้องเหมาะสมในสัตว์ชนิดต่างๆ
ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สุนัข และม้า

๒. การระงับความรู้สึกเฉพาะที่ขึ้นพื้นฐานรวมถึงขั้นตอนการเตรียมการ
เพื่อดำเนินการระงับความรู้สึกเฉพาะที่ ดังต่อไปนี้

๒.๑ skinlocal infiltration

๒.๒ perineural anesthesia for distal limb of horse

๒.๓ epidural anesthesia for cattle and dog

๓. หลักการในการระงับความรู้สึกทั้งตัว (general anesthesia)
และสามารถดำเนินการภายใต้คำแนะนำได้อย่างถูกต้อง ดังต่อไปนี้

๓.๑ การเตรียมตัวสัตว์ก่อนการระงับความรู้สึกทั้งตัวในสัตว์ชนิดต่างๆ
ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สุนัข และม้า

- ๓.๒ ยาสลบในกลุ่มต่างๆ และการเลือกใช้อย่างเหมาะสมในสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สุนัข และม้า
- ๓.๓ วิธีการในการเหนี่ยวนำการสลบ และการรักษาระดับการสลบ
- ๓.๔ การดูแลสัตว์ระหว่างการฟื้นจากสลบ
- ๓.๕ ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นได้ระหว่างการวางยาสลบ และหลังการวางยาสลบ รวมถึงการป้องกันการเกิด และการแก้ไขภาวะแทรกซ้อน

ข้อ ๓๒ สามารถอธิบาย แนะนำและตอบปัญหาด้านสุขภาพสัตว์ และรักษาขั้นพื้นฐานได้

- (๑) สามารถอธิบายกระบวนการของโรคที่สำคัญในสัตว์ รวมถึงหลักการรักษาและการป้องกันโรคนั้นๆ
- (๒) สามารถอธิบายการดูแลสุขภาพทั่วไปในสัตว์ รวมถึงอธิบาย แนะนำ และตอบปัญหาประเด็นต่างๆ ที่เจ้าของสงสัยได้

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. อธิบายกระบวนการของโรคหรือปัญหาที่สำคัญตามที่ระบุในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๑๖ ได้รวมถึงหลักการรักษาและการป้องกันโรคนั้นๆ
๒. อธิบายการดูแลสุขภาพทั่วไปในสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สุนัข และม้า

ข้อ ๓๓ สามารถดำเนินการตามกระบวนการชันสูตรซากสัตว์ป่วย และบันทึกผลได้อย่างถูกต้อง เพื่อการวินิจฉัยโรคหรือหาสาเหตุการตายของสัตว์

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การทำเมตตาฆาตในสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สุนัข และม้า ตามหลักการที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล
๒. การป้องกันตนเองและผู้ร่วมงานจากความเสี่ยงในการได้รับเชื้อโรคจากซากสัตว์
๓. กระบวนการชันสูตรซากในสัตว์ชนิดต่างๆ ได้แก่ สัตว์เคี้ยวเอื้อง สุกร สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สุนัข และม้า รวมถึงการเก็บตัวอย่างจากซากสัตว์ เพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ดังที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๒๘
๔. การแยกแยะและการวินิจฉัยรอยโรคจำเพาะที่มองเห็นด้วยตาเปล่า (gross pathognomonic findings) ที่เกี่ยวข้องกับโรคหรือปัญหาที่สำคัญ ตามที่ระบุในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๑๖
๕. การนำข้อมูลที่ได้จากการชันสูตรซากมาทำการวินิจฉัยเบื้องต้น หรือหาสาเหตุการตายของสัตว์
๖. การกำจัดซากและการฆ่าเชื้อโรคในพื้นที่ที่มีการชันสูตรซากเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรคไปสู่สิ่งแวดล้อม

๗. การอ่านภาพ และให้คำวินิจฉัยรอยโรคทางจุลพยาธิวิทยา (histopathological findings) ในระดับเบื้องต้น
๘. การบันทึกผลการชันสูตรและการเขียนรายงานผลการชันสูตรซาก

ข้อ ๓๔ สามารถดำเนินการตรวจสอบสภาพร่างกายสัตว์ก่อนฆ่า และตรวจซากสัตว์หลังฆ่าในสัตว์ที่ใช้เพื่อการบริโภค ได้แก่ โค กระบือ สุกร และสัตว์ปีก และสามารถระบุสภาพที่มีผลต่อคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ได้อย่างถูกต้อง

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การตรวจสอบและระบุสภาพของสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือเป็นโรค หรือมีลักษณะของเนื้อสัตว์ที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นอาหาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - ๑.๑ โรคระบาด: กาฬโรคของสัตว์ปีก, โรคกัมโบโร, โรคไข้ขาว, โรคไข้ขา, โรคไข้สมองอักเสบจากเชื้อไวรัส, โรคคอนทาเซียสพลูโรนิวมอเนีย, โรคนิวคาสเซิล, โรคทริคิโนซิส, โรคบาดทะยัก, โรคบรูเซลโลซิส, โรคปากและเท้าเปื่อย, โรคฝีดาษ, โรคพาราทูเบอคูโลซิส, โรคพิททาโคซิส, โรคพิษสุนัขบ้า, โรคไฟลามทุ่งของสุกร, โรคมาเร็ก, โรคเมลิโอไอโอโดซิส, โรคลาริงโกเทรคิโอติสติดต่อกัน, โรคเลปโตสไปโรซิส, โรคอหิวาต์สุกร, โรคอาโทรฟิกโรไนติส,

โรคแอดติโนบาซิลโลซิส, โรคแอดติโนมัคโคซิส, โรคแอนแทรกซ์,
วัณโรค

๑.๒ สัตว์ที่ตั้งท้อง หรือสัตว์ที่ตกลูกใหม่, สัตว์ที่ปรากฏชัดว่าได้ฉีดวัคซีน
แล้วยังไม่ครบยี่สิบเอ็ดวัน, สัตว์ที่เป็นแผล ฝี ทั่วๆ ไป, สัตว์
ที่ผอมแห้งมาก, สัตว์ที่มีลักษณะบวมทั้งตัว, สัตว์ที่มีสารตกค้าง
กลุ่มเบต้าอะโกนิสต์, สัตว์ที่มีอาการไข้สูง โดยสุกรมี่อุณหภูมิ
สูงกว่า ๑๐๖ องศาฟาเรนไฮต์ขึ้นไป หรือ โค กระบือ แพะ หรือแกะ
ที่มีอุณหภูมิสูงกว่า ๑๐๕ องศาฟาเรนไฮต์ขึ้นไป

๒. การตรวจสอบและระบุเนื้อสัตว์ที่เป็นโรค หรือมีลักษณะที่ไม่เหมาะสม
ที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ดังต่อไปนี้

๒.๑ เนื้อสัตว์ที่ช้ำ หรือมีโลหิตคั่งฝังอยู่ในเนื้อสัตว์, เนื้อสัตว์ที่เป็นแผล
ฝี หนอง เน่า หรือเนื่อตาย, เนื้อสัตว์ที่มีกลิ่นปัสสาวะ หรือกลิ่นยา,
เนื้อสัตว์ที่มีตัวพยาธิ, เนื้อสัตว์ที่มีโรคโลหิตเป็นพิษ, เนื้อสัตว์
ที่มีลักษณะเป็นโรคดีซ่าน, เนื้อสัตว์ที่มีลักษณะอักเสบ บวม
หรือแข็งเป็นไต, เนื้อสัตว์ที่ไม่สะอาด ไม่สด หรือมีสีดำคล้ำ

ข้อ ๓๕ สามารถให้คำปรึกษา และดำเนินการจัดโปรแกรม ในการป้องกันโรคที่สำคัญแก่ผู้เลี้ยงและผู้ประกอบการได้

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถ ดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในการให้คำปรึกษา และดำเนินการจัดโปรแกรม ในการป้องกันโรคตามที่ระบุในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๑๖ แก่ผู้เลี้ยง และผู้ประกอบการได้

ข้อ ๓๖ สามารถบันทึกข้อมูลทางด้านสุขภาพ ผลผลิต และวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูลที่ได้

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถ ดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. สัตว์เคี้ยวเอื้อง

๑.๑ การบันทึกข้อมูลการจัดการสุขภาพผลผลิตระดับฝูงในฟาร์มโคนม (และโคเนื้อ)

๑.๒ การอ่านและบันทึกบัตรประจำตัวโค การบันทึกข้อมูล ทางการสืบพันธุ์ และการบันทึกผลการตรวจระบบสืบพันธุ์ ได้แก่ การตรวจสภาพมดลูก การตรวจรังไข่ และการตรวจท้องโค

- ๑.๓ การบันทึกข้อมูลคุณภาพน้ำนม ข้อมูลสุขภาพเต้านม ข้อมูลการทำงานของระบบเครื่องรีดนม ผลตรวจการคุณภาพน้ำนม ได้แก่ การตรวจน้ำนมด้วยวิธี methylene blue test ผลเพาะเชื้อแบคทีเรีย ผลตรวจเซลล์ไขมันตกปริมาณไขมัน และปริมาณโปรตีน
- ๑.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่างๆ ในฟาร์มโคนม ได้แก่ ดัชนีประสิทธิภาพการผลิต ความสมบูรณ์พันธุ์ องค์ประกอบและคุณภาพน้ำนม และการใช้ข้อมูลดังกล่าวในการวิเคราะห์และประเมินประสิทธิภาพการผลิต ปัญหาสุขภาพ จุดอ่อนจุดแข็ง และสิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุงในฟาร์มโคนม เพื่อให้สุขภาพและผลผลิตของสัตว์เข้าสู่ระดับมาตรฐาน

๒. สุกร

- ๒.๑ หลักการบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับดัชนีการผลิตที่สำคัญ
- ๒.๒ การคำนวณดัชนีการผลิตที่สำคัญในฟาร์มสุกรประเภทต่างๆ โดยเฉพาะฟาร์มสุกรแม่พันธุ์
- ๒.๓ การใช้ดัชนีการผลิตในการวิเคราะห์และประเมินประสิทธิภาพการผลิต ปัญหาสุขภาพ จุดอ่อนจุดแข็ง และสิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุงในฟาร์มสุกร เพื่อให้สุขภาพและผลผลิตของสัตว์เข้าสู่ระดับมาตรฐาน

๓. สัตว์ปีก

๓.๑ การบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับดัชนีการผลิตที่สำคัญในสัตว์ปีก ได้แก่ อัตราการไข่ อัตราการฟัก อัตราการป่วย อัตราการตาย อัตราการแลกเนื้อและเปอร์เซ็นต์ความสม่ำเสมอ

๓.๒ การใช้ดัชนีการผลิตในการวิเคราะห์และประเมินประสิทธิภาพการผลิต ปัญหาสุขภาพ จุดอ่อนจุดแข็ง และสิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุงในฟาร์มสัตว์ปีก เพื่อให้สุขภาพและผลผลิตของสัตว์เข้าสู่ระดับมาตรฐาน

๔. การบันทึกและจัดทำรายงานสัตว์ป่วยในสุนัขและม้า ที่มีข้อมูลที่ชัดเจนตามที่กล่าวไว้ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๗ มีรายละเอียดการตรวจที่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๒๖ รวมถึงการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลที่มีอยู่ตามที่ระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานข้อ ๒๔

ข้อ ๓๗ สามารถประเมินสภาวะโภชนาการ และให้คำแนะนำหลักการให้อาหาร และการเลี้ยงดูสัตว์

คำอธิบาย

ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. สัตว์เคี้ยวเอื้อง

๑.๑ การประเมินคะแนนรูปร่างโค (body condition scoring)

- ๑.๒ การประเมินคะแนนมูลและคะแนนกีบ รวมถึงผลกระทบจากการได้รับอาหารที่ไม่เหมาะสมที่มีต่อคะแนนรูปร่าง คะแนนมูล และคะแนนกีบ
 - ๑.๓ การประเมินผลกระทบจากการได้รับโภชนาการที่ไม่เหมาะสมที่มีต่อองค์ประกอบน้ำนม การผสมติด และสุขภาพของสัตว์เคี้ยวเอื้อง
 - ๑.๔ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการให้อาหารเพื่อปรับปรุงสภาวะโภชนาการและคะแนนรูปร่าง และคำแนะนำเกี่ยวกับสภาวะต่างๆ ในการเลี้ยงดูที่มีผลต่อปริมาณอาหารที่กินได้ในสัตว์เคี้ยวเอื้อง
๒. สุกร
- ๒.๑ การประเมินภาวะโภชนาการของสุกรในช่วงอายุ และช่วงการให้ผลผลิตต่างๆ
 - ๒.๒ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการให้อาหารเพื่อปรับปรุงสภาวะโภชนาการ และคำแนะนำเกี่ยวกับสภาวะต่างๆ ในการเลี้ยงดูที่มีผลต่อปริมาณอาหารที่กินได้ในสุกร เพื่อให้ผลผลิตเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน
๓. สัตว์ปีก
- ๓.๑ การประเมินภาวะโภชนาการของสัตว์ปีกในช่วงอายุ และช่วงการให้ผลผลิตต่างๆ

- ๓.๒ การประเมินผลกระทบจากการได้รับโภชนาการที่ไม่เหมาะสม และอาหารสัตว์ที่เสื่อมคุณภาพ ที่มีต่อสุขภาพของสัตว์ปีก
- ๓.๓ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการให้อาหารเพื่อปรับปรุง สภาวะโภชนาการ และคำแนะนำเกี่ยวกับสภาวะต่างๆ ในการเลี้ยงดู ที่มีผลต่อปริมาณอาหารที่กินได้ในสัตว์ปีก เพื่อให้ผลผลิต เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

๔. สุนัข

- ๔.๑ การประเมินคะแนนรูปร่างสุนัข (body condition scoring)
- ๔.๒ การประเมินผลกระทบจากการได้รับโภชนาการที่ไม่เหมาะสม ที่มีต่อสุขภาพของสุนัข
- ๔.๓ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการให้อาหารเพื่อปรับปรุง สภาวะโภชนาการและคะแนนรูปร่าง สุนัขในช่วงอายุต่างๆ

๕. ม้า

- ๕.๑ การประเมินคะแนนรูปร่างม้า (body condition scoring)
- ๕.๒ การประเมินผลกระทบจากการได้รับโภชนาการที่ไม่เหมาะสม ที่มีต่อสุขภาพของม้า
- ๕.๓ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการให้อาหารเพื่อปรับปรุง สภาวะโภชนาการและคะแนนรูปร่างม้า

**ข้อ ๓๘ สามารถจัดการ วิเคราะห์สาเหตุและกำหนดมาตรการ
ในการควบคุมความเสี่ยงจากโรคและการปนเปื้อนของผลิตภัณฑ์จากสัตว์ได้**

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถ
ดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (risk analysis) ระดับต้น ในกระบวนการ
ดังต่อไปนี้
 - ๑.๑ การประเมินความเสี่ยง (risk assessment)
 - ๑.๒ การจัดการความเสี่ยง (risk management)
 - ๑.๓ การสื่อสารความเสี่ยง (risk communication)
๒. ระบบมาตรฐานที่ใช้ในการควบคุมและป้องกันความเสี่ยงจากโรค
และการปนเปื้อนของผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ตลอดห่วงโซ่การผลิตอาหาร
ดังต่อไปนี้
 - ๒.๑ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ : หลักการจัดการฟาร์มที่ดี โดยเฉพาะการบำบัด
โรคสัตว์และการใช้ยาสำหรับสัตว์ต้องปฏิบัติตามพ.ร.บ.ควบคุม
การประกอบกรบำบัดโรคสัตว์และการควบคุมการใช้ยาสัตว์
ในฟาร์มเลี้ยงสัตว์ (มอก. ๗๐๐๑-๒๕๔๐ และ มกษ๙๐๓๒)
 - ๒.๒ โรงฆ่าสัตว์และโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์ : การจัดการ
และการควบคุมสุขลักษณะที่ดีตามหลักการ GMP และ HACCP

๓. การนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ความเสี่ยงมากำหนดมาตรการในการควบคุมความเสี่ยงและอันตรายทางชีวภาพและอันตรายทางเคมีในสายการผลิตอาหาร โดยอ้างอิงตามมาตรการของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช)

ข้อ ๓๙ สามารถดำเนินการตามขั้นตอนที่ถูกต้องในการรายงานผลเมื่อตรวจพบโรคที่ต้องรายงานให้ทางการทราบ

คำอธิบาย

ผู้ประกอบการวิชาชีพการสัตวแพทย์ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การรายงานให้ทางการทราบเมื่อพบโรคที่มีลักษณะการแพร่ระบาด และการตายของสัตว์อย่างผิดปกติ รวมถึงโรคระบาดตามข้อกำหนดของ พ.ร.บ. โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๙๙ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยแจ้งสำนักงานปศุสัตว์ที่รับผิดชอบเขตพื้นที่นั้นทันที
๒. การให้ข้อมูลและรายละเอียดอันเป็นประโยชน์ต่อการรายงานตามแบบฟอร์มการรายงานโรคระบาดสัตว์เบื้องต้น (กคร.๑-๕)
๓. การสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามกฎหมายรับทราบถึงข้อปฏิบัติ ตาม พ.ร.บ. โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๙๙ และการมีโทษหากฝ่าฝืนข้อปฏิบัติดังกล่าว

รายละเอียดค่าน้ำหนัก

ศูนย์ประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพ
การสัตวแพทย์ได้กำหนดค่าน้ำหนักในหมวดต่างๆ ในเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ
การสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมิน ดังต่อไปนี้

**หมวดที่ ๑ ความสามารถทั่วไปเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์
และเอกลักษณ์ประจำตัว (๒๐%)**

ข้อที่	รายละเอียด	น้ำหนัก	เปอร์เซ็นต์
๑	ประพฤติตนตามจรรยาบรรณ	๔	๒
๒	การศึกษาต่อเนื่อง	๒	๑
๓	ยอมรับและปรับตัว	๒	๑
๔	ตรวจสอบตนเองและยินดีให้ผู้อื่นตรวจสอบ	๓	๑.๕
๕	รู้ถึงข้อจำกัดของบุคคล	๒	๑
๖	สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	๓	๑.๕
๗	ทำรายงานสัตว์ป่วยและเก็บรักษาประวัติ สามารถสืบค้นได้ง่าย	๓	๑.๕
๘	ทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓	๑.๕
๙	ระลึกถึงความรับผิดชอบทางด้านจริยธรรม	๔	๒
๑๐	ระลึกถึงสาธารณชน	๒	๑
๑๑	ยอมรับในความสามารถของวิชาชีพอื่น	๒	๑
๑๒	มีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบและการจัดการ สถานประกอบการ	๒	๑
รวม		๓๒	๑๖%

หมายเหตุ : หมวดที่ ๑ เป็นการประเมินจากสถาบันโดยการสังเกตพฤติกรรมนิสัย
ขณะศึกษาในมหาวิทยาลัย ๑๖% โดยใช้เกณฑ์กลางของศูนย์ประเมินฯ ร่วมกับการ
ทดสอบทัศนคติหรือจิตวิทยา ๔% โดยใช้ข้อสอบมาตรฐานจากผู้เชี่ยวชาญ
ด้านจิตวิทยา

หมวดที่ ๒ ความรู้ความเข้าใจในวิชาการสาขาสัตวแพทยศาสตร์ (๔๐%)

ข้อที่	รายละเอียด	น้ำหนัก	เปอร์เซ็นต์
๑๓	พื้นฐานทางวิชาการสัตวแพทย์	๒	๑๐
๑๔	ค้นคว้าวิจัยและนำผลมาประยุกต์	๒	๑๐
๑๕	การทำงานของร่างกายสัตว์ปกติ	๔	๒๐
๑๖	สาเหตุของโรค พยาธิกำเนิด การวินิจฉัยโรค การรักษา	๔	๒๐
๑๗	กฎหมายสวัสดิภาพสัตว์	๒	๑๐
๑๘	กฎหมายเกี่ยวกับยาสัตว์	๒	๑๐
๑๙	การใช้ยาอย่างเหมาะสม	๔	๒๐
๒๐	หลักการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพ และสวัสดิภาพ	๔	๒๐
๒๑	มีความรู้ด้านสัตวแพทยสาธารณสุข	๓	๑๕
๒๒	ให้คำแนะนำแก่ผู้เลี้ยงสัตว์เกี่ยวกับสวัสดิภาพสัตว์	๓	๑๕
รวม		๓๐	๑๕๐

หมายเหตุ : หมวดที่ ๒ จำนวนข้อสอบ = น้ำหนัก × ๕

หมวดที่ ๓ ความสามารถในการปฏิบัติงาน (๔๐%)

ข้อที่	รายละเอียด	น้ำหนัก	เปอร์เซ็นต์
๒๓	บันทึกประวัติสัตว์ป่วย	๓	๙
๒๔	การวิเคราะห์และประเมินข้อมูล	๔	๑๒
๒๕	การบังคับสัตว์อย่างถูกต้อง	๒	๖
๒๖	ตรวจร่างกายสัตว์อย่างถูกต้อง	๔	๑๒
๒๗	สามารถช่วยเหลือสัตว์ในกรณีฉุกเฉิน	๓	๙
๒๘	เก็บตัวอย่าง	๓	๙
๒๙	ใช้เครื่องถ่ายภาพรังสีและอ่านแปลผลได้อย่างถูกต้อง	๒	๖
๓๐	เตรียมอุปกรณ์ผ่าตัดพื้นฐานและดำเนินการผ่าตัด	๔	๑๒
๓๑	ให้ยาสงบประสาท ยาสลบ และยาระงับความรู้สึก ขั้นพื้นฐานได้	๔	๑๒
๓๒	อธิบาย ตอบปัญหาด้านสุขภาพสัตว์และการรักษา	๔	๑๒
๓๓	ชั้นสูตรซากสัตว์ป่วยและบันทึกผล	๓	๙
๓๔	ตรวจสอบก่อนฆ่าและหลังฆ่าสัตว์ที่ใช้เพื่อการบริโภค	๒	๖
๓๕	โปรแกรมในการป้องกันโรค	๓	๙
๓๖	บันทึกข้อมูล สุขภาพ ผลผลิต และวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูล	๒	๖
๓๗	ภาวะโภชนาการและการเลี้ยงดูสัตว์	๓	๙
๓๘	ควบคุมความเสี่ยงจากโรคและการปนเปื้อน ผลิตภัณฑ์	๒	๖
๓๙	รายงานผลโรคที่ต้องรายงานให้ทางการทราบ	๒	๖
รวม		๕๐	๑๕๐

หมายเหตุ : หมวดที่ ๓ จำนวนข้อสอบ = น้ำหนัก × ๓

โครงสร้างการบริหารศูนย์ประเมินฯ

ศูนย์ประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์มีคณะกรรมการบริหาร ๑ ชุด จำนวน ๑๕ คน และมีคณะอนุกรรมการหลักจำนวน ๔ ชุด ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการจัดหาข้อสอบ ทำหน้าที่ จัดทำข้อสอบ จัดหาและรวบรวมข้อสอบจากคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการรับรองจากศูนย์ประเมินฯ ทั้งนี้ข้อสอบให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์ที่สัตวแพทยสภากำหนด

๒. คณะอนุกรรมการพัฒนาและประเมินข้อสอบ ทำหน้าที่ กลั่นกรองและพัฒนาข้อสอบที่ได้รับจากคณะอนุกรรมการจัดหาข้อสอบ และประเมินข้อสอบที่ผ่านการสอบมาแล้ว เพื่อพัฒนาให้เหมาะสมและรวบรวมเข้าคลังข้อสอบของศูนย์ประเมินฯ ต่อไป

๓. คณะอนุกรรมการจัดการสอบและประเมินผล ทำหน้าที่ จัดการให้มีการสอบของผู้มีคุณสมบัติตามที่ศูนย์ประเมินฯ กำหนด และประเมินผลการศึกษาเพื่อรายงานให้ศูนย์ประเมินฯ ดำเนินการต่อไป

๔. คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจคัดเลือกข้อสอบ จะได้รับการแต่งตั้งเฉพาะกิจในแต่ละปี เพื่อทำหน้าที่ คัดเลือกข้อสอบตามเกณฑ์ที่ศูนย์ประเมินฯ กำหนด และผลิตข้อสอบส่งมอบให้คณะอนุกรรมการจัดการสอบและประเมินผล

คณะกรรมการบริหารศูนย์ประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานฯ
(วาระปี พ.ศ.๒๕๕๓ – ๒๕๕๖)

ศ.นายสัตวแพทย์ ดร.อรรณพ คุณาวงษ์กฤต	ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินฯ
รศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.วรรณดา สุจริต	รองผู้อำนวยการศูนย์ประเมินฯ
ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร. ธวัชชัย ศักดิ์ภู่อราม	กรรมการ
รศ.นายสัตวแพทย์ วิวัฒน์ ชวนะนิกุล	กรรมการ
ศ.นายสัตวแพทย์ ดร.ณรงค์ศักดิ์ ชัยบุตร	กรรมการ
รศ.นายสัตวแพทย์ ดร.กฤษ อังคนาพร	กรรมการ
ผศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.ประภาพร ตั้งธนาธิช	กรรมการ
ผศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.ศิริพร ชุมทรัพย์	กรรมการ
ผศ.สัตวแพทย์หญิง ตะวัน เอื้อความดี	กรรมการ
ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.เฉลิมพล เล็กเจริญสุข	กรรมการ
อ.นายสัตวแพทย์ ดร.ทงศักดิ์ มะมม	กรรมการ
สัตวแพทย์หญิง ดร.ศรียา ชื่นกำไร	กรรมการ
รศ.นายสัตวแพทย์ ดร.เสรี ดอนแก้วบัว	กรรมการ
นายสัตวแพทย์ ธารพงษ์ เหมกิตติวัฒน์	กรรมการ
ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.พีรศักดิ์ สุทธิโยธิน	กรรมการ

คณะอนุกรรมการจัดหาข้อสอบ

ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.ธวัชชัย ศักดิ์ภู่อาราม	ประธานอนุกรรมการ
รศ.นายสัตวแพทย์ ดร.กฤษ อังคนาพร	อนุกรรมการ
สัตวแพทย์หญิง ดร.ศรียา ชื่นกำไร	อนุกรรมการ
ผศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.นลินี ต้นติวณิช	อนุกรรมการ
ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.ปวีรวรรต พูลเพิ่ม	อนุกรรมการ
รศ.นายสัตวแพทย์ ดร.สมบุญณ์ แสงมณีเดช	อนุกรรมการ
ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.รัชต์ ชัดติยะ	อนุกรรมการ
อ.นายสัตวแพทย์ ดร.เจษฎา รุ่งภูประดิษฐ์	อนุกรรมการ
อ.สัตวแพทย์หญิง ดร.นลิน อารียา	อนุกรรมการและเลขานุการ

คณะอนุกรรมการพัฒนาและประเมินข้อสอบ

รศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.วรรณดา สุจริต	ประธานอนุกรรมการ
รศ.นายสัตวแพทย์ ดร.ชัยณรงค์ ไลหะซิด	อนุกรรมการ
ผศ.สัตวแพทย์หญิง สุวิชา เกษมสุวรรณ	อนุกรรมการ
ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.สุชาติ วัฒนชัย	อนุกรรมการ
อ.นายสัตวแพทย์ ดร.รักษธรรม เมฆไตรรัตน์	อนุกรรมการ
อ.สัตวแพทย์หญิง ดร.ทวีวัลย์ ต้นสถิตย์	อนุกรรมการ
อ.นายสัตวแพทย์ ดร.ทงศักดิ์ มะมม	อนุกรรมการ
ผศ.สัตวแพทย์หญิงตะวัน เอื้อความดี	อนุกรรมการและเลขานุการ
ผศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.ศิริพร ชุมทรัพย์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการจัดการสอบและประมวลผล

ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.พีรศักดิ์ สุทธิโยธิน	ประธานอนุกรรมการ
ผศ.นายสัตวแพทย์ ดร.เฉลิมพล เล็กเจริญสุข	อนุกรรมการ
รศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.อัจฉริยา ไสละสูต	อนุกรรมการ
รศ.นายสัตวแพทย์ ดร.ธีระ รักความสุข	อนุกรรมการ
อ.สัตวแพทย์หญิง ดร.ศิริพร เพียรสุขมณี	อนุกรรมการ
ผศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.ขวัญเกศ กนิษฐานนท์	อนุกรรมการ
อ.สัตวแพทย์หญิง ดร.วลาสินี มูลอามาตย์	อนุกรรมการ
ผศ.สัตวแพทย์หญิง ดร.ประภาพร ตั้งธรรณานิช	อนุกรรมการและเลขานุการ
ผศ.สัตวแพทย์หญิง พินิดดา ชะอุ่มผล	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ศูนย์ประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน

ของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์

สำนักงานสัตวแพทยสภา: ตึกผู้เชี่ยวชาญ กรมปศุสัตว์
เลขที่ ๖๙/๑ ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๖๕๓-๔๔๔๔ ต่อ ๑๑๑๖, ๐-๒๒๕๐-๐๓๙๖-๘
โทรสาร ๐-๒๒๕๐-๐๓๙๙ email : vceval@gmail.com